

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* О. Ворошилов, А. Потіха, О. Симоненко, І. Соколова. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbu.gov.ua/siaz.html. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 7
(30 січня 2014 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	4
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	24
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	26
ПОЛІТИКА	32
ЕКОНОМІКА.....	45
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ	50

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Верховна Рада України прийняла закон про амністію

Пізно ввечері 29 січня парламент прийняв без обговорення й за основу законопроект про амністію заарештованих учасників масових протестних акцій авторства депутата від Партії регіонів Ю. Мірошніченка.

За закон проголосували 232 народних депутатів з 416 зареєстрованих у залі засідань у парламенті.

Амністію учасників акцій протесту підтримали 232 народні депутати: 189 «регіоналів» (з 197 присутніх депутатів від Партії регіонів за цей документ голосувати не стали вісім парламентарів: Ю. Благодир, В. Грушевський, В. Колесніченко, І. Куровський, Н. Мхітаян, Т. Повалій, Г. Герман й А. Пшонка), 32 комуністи і 11 позафракційних.

Одразу після голосування спікер В. Рибак закрити позачергову сесію. Наступного разу парламентарі зберуться 4 лютого.

Прийнятий ВР Закон «Про усунення негативних наслідків та недопущення переслідувань і покарання осіб у зв'язку з подіями, які мали місце під час проведення мирних зібрань» передбачає набрання чинності амністії лише після звільнення всіх зайнятих протестувальниками адміністративних будівель. «Амністія прив'язується до позитивної динаміки щодо розблокування будівель, – зазначив автор прийнятого законопроекту Ю. Мірошніченко. – Спочатку звільнення приміщень, потім – вступ у дію цього Закону. Протягом 15 днів буде діяти цей закон».

Закон не передбачає необхідності звільнення проїзної частини вул. Хрещатик і прилеглих до неї вулиць, а стосується лише вимоги звільнення приміщень, пов'язаних з діяльністю органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади. «Ні Майдану, ні Українського дому, ні Будинку профспілок там немає, можливість мирних протестів залишається», – уточнив Ю. Мірошніченко.

Згідно з Пояснювальною запискою, метою законопроекту є запровадження чіткого механізму, який, з одного боку, дасть можливість забезпечити звільнення від кримінальної відповідальності й покарання осіб, які брали участь у масових акціях протесту, починаючи з 27 грудня 2013 р., а з іншого – дасть змогу вирішити внутрішні конфлікти в державі й забезпечити безперешкодну діяльність органів державної влади, місцевого самоврядування, розблокування їхньої повсякденної діяльності, а також роботи транспортних комунікацій та інших об'єктів.

Задля того аби Закон вступив у дію і звільнити від кримінальної відповідальності осіб, які є підозрюваними або обвинуваченими (підсудними) у вчиненні в період з 27 грудня 2013 р. по день набрання чинності Закону злочинів, пов'язаних з масовими акціями протесту, які розпочалися 21 листопада, Закон вимагає:

1. Звільнення всіх зайнятих в Києві та інших населених пунктах України

під час акцій протесту будівель чи приміщень органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також допуск до своїх робочих місць осіб, які там працюють, і зняття інших перешкод для належного функціонування зазначених об'єктів.

2. Розблокування транспортних комунікацій на вул. Грушевського в Києві учасниками масових акцій протесту.

3. Розблокування інших вулиць, площ, провулків, бульварів тощо в Києві й інших населених пунктах України, крім тих, на яких відбуваються мирні акції протесту.

Прийнявши закон про амністію учасників протистояння в Україні, парламентська більшість зробила черговий компромісний крок для врегулювання політичного конфлікту в країні. Про це, зокрема, заявив народний депутат, перший заступник голови парламентської фракції Партії регіонів М. Чечетов, коментуючи результати голосування за законопроект про амністію. «Ми проголосували за цей документ, оскільки він був узгоджений з опозицією. Він передбачає зустрічні кроки – як з боку влади, так й опозиції. Вони (учасники акцій протесту. – Ред.) звільняють захоплені будівлі – ми звільняємо учасників протистоянь від відповідальності. Це і є компроміс. Але якщо вони не виконають свою частину відповідальності, цей закон “вмирає” та амністії не буде. І тоді вина за те, що сотні людей можуть бути притягнуті до відповідальності за порушення закону, буде повністю на совісті Кличка, Яценюка і Тягнибока», – підсумував М. Чечетов.

У свою чергу лідер «Свободи» О. Тягнибок після голосування заявив, що влада в черговий раз «обдурила опозицію», оскільки домовленості про те, що за закон Ю. Мірошниченка голосуватимуть першим, не було: «Була домовленість першим голосувати за опозиційний законопроект. Мені здається, що це вже увійшло в звичку: говорити одне, а потім робити інше».

Водночас, на думку О. Тягнибока, не варто робити трагедії з того факту, що парламент не прийняв закон про амністію в редакції опозиції. «Ніякої трагедії не сталося. Ми просто не отримали той закон про амністію, який ми хотіли. Вимоги Майдану – не виконані. Тому ми будемо продовжувати боротьбу», – заявив лідер «Свободи».

Зі свого боку лідер партії УДАР В. Кличко заявив, що закон про амністію був прийнятий Верховною Радою з порушенням Регламенту. «Цілий день “регіонали” намагалися проштовхнути свій закон про амністію. І продавили його, – заявив він. – Вони вимагають звільнити все – вулиці, адміністрації (у регіонах), Майдан. В обмін на це вони звільняють тих, кого заарештували. Ми пропонували звільнення людей без будь-яких умов». В. Кличко висловив думку про те, що новий закон «підвищить температуру в суспільстві» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 29.01; *Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 29.01).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

О. Симоненко, наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. політ. наук

Стан і перспективи Партії регіонів у сучасних умовах

Суспільно-політична криза в країні, неспроможність основних політичних гравців запропонувати ефективний шлях її подолання, зростання рівня конфліктності в суспільстві відчутно впливають на позиції окремих політичних партій та актуалізують пошук ними ефективних механізмів збереження суспільної підтримки.

У першу чергу це стосується владної Партії регіонів. ЗМІ активно поширюється інформація про те, що в ряді областей України Партію регіонів покидають депутати різних рівнів, а також стосовно падіння рейтингів партії. До того ж спостерігається відсутність консенсусу безпосередньо в Партії регіонів, що яскраво відображається в незавжди консолідованій реакції на соціально важливі події, які відбуваються в країні, і суперечливих коментарях з цього приводу.

Нагадаємо, після силового розгону Євромайдану 30 листопада в Києві¹ не лише мітингувальники по всій країні закликали депутатів вийти з Партії регіонів, а й самі «регіонали» почали говорити про вихід з партії.

Першою такою заяву зробила І. Богословська. «Я виходжу з Партії регіонів і зі складу фракції Партії регіонів у парламенті», – процитувала прес-служба заяву І. Богословської. Крім того, політик закликала Президента В. Януковича піти у відставку.

І. Богословська зазначила основні кроки, які, на її переконання, необхідно зробити для врегулювання ситуації: «Перше і найголовніше – це створити нову більшість у парламенті й зробити з українського парламенту головний політичний центр України. Усі об'єктивні й суб'єктивні передумови для цього є. Друге – звернутися від нової більшості до спікера парламенту В. Рибака з вимогою організувати роботу вищого законодавчого органу країни. Якщо він не згоден або не в силах, то повинен подати у відставку, народ України буде йому вдячний. Третє – відправити у відставку уряд М. Азарова. Четверте – запропонувати В. Януковичу варіант, який може вберегти Україну від кровопролиття й зберегти В. Януковича, членів його сім'ї й найближче оточення від відплати: негайно звернутися до ЄС про скликання позачергового саміту Україна – ЄС для підписання СА (Угоди про асоціацію. – Ред.), підписати Угоду й подати у відставку», – зазначила

¹ Нагадаємо, за повідомленнями у ЗМІ, у ніч з 29 на 30 листопада понад 2 тис. озброєних спецназівців вийшли на майдан проти кількох сотень мирних демонстрантів. За даними очевидців, до лікарні відвезли від 20 до 30 постраждалих. Надмірна жорстокість до учасників мирного зібрання викликала осуд не тільки українського суспільства, а й міжнародної спільноти. Мітингувальники на майданах України вимагали відставки уряду й Президента, а депутатів з Партії регіонів закликали відмовитися від членства в партії та заявити про вихід з фракції.

І. Богословська.

До того ж народний депутат І. Богословська повідомила про те, що їй відомо мінімум про 60 колишніх колег із фракції Партії регіонів, які не хочуть більше в ній працювати. Але нібито через тиск, що чиниться на членів партії, вони не можуть зробити публічних заяв про свій намір, бо це може викликати ефект лавини й тоді вся партія розвалиться в найкоротші терміни.

І. Богословська заявила, що особисто зверталася до лідерів опозиційних фракцій й інших небайдужих політиків, щоб вони захистили тих представників Партії регіонів, які хочуть вийти з провладної фракції заради створення проєвропейської більшості в Україні. «Дуже важко одному йти проти такої машини. Правозахисні організації теж повинні допомогти цим людям...» – додала І. Богословська.

До того ж экс-член Партії регіонів закликала «регіоналів», незважаючи на тиск, покидати цю фракцію й партію. «Виходьте з фракції, з Партії регіонів – інакше вся ваша життєва історія, репутація, яку ви створювали роками, піде нанівець...» – написала вона у своєму блозі на сайті «Українська правда».

І. Богословська також закликала усіх лідерів бізнесу припинити підтримувати Партію регіонів ресурсами чи людьми.

Слідом за І. Богословською із фракції Партії регіонів вийшов Д. Жванія. Про це йдеться в повідомленні його прес-служби. Депутат пояснив свій крок зривом підписання Угоди про асоціацію з Європейських Союзом.

Також про вихід із фракції Партії регіонів поспішили заявити народні депутати В. Мельниченко й М. Рудьковський.

За словами В. Мельниченка, багато депутатів не змогли швидко прийняти рішення про вихід із фракції через наявні зобов'язання, хоча вони не бачать себе в перспективі частиною Партії регіонів, яку вважають приреченою. «Багато хто говорить – ми розуміємо, що потрібно робити, але пересидимо місячишко-два-три, а ближче до виборів усе почне сипатися й мінятися...» – розповів В. Мельниченко.

І. Богословська поінформувала, що їй було легше заявити про свій вихід, адже вона є публічним політиком, тоді як, наприклад, її чоловік В. Мельниченко прийняв аналогічне рішення 30 листопада, але «технічно йому дозволили вийти з фракції» тільки через 20 днів. «Я просто це зробила дуже нестримно і швидко, я публічна особа, тому важче зі мною говорити. Й усі знають, що я не промовчу. А Володя – він уперше депутат Верховної Ради, був депутатом районного, міського, обласного рад, а тепер тут (у ВР)...» – розповіла І. Богословська.

Поповнити список людей, які вийшли із фракції Партії регіонів, вирішив і народний депутат, один з «ветеранів» ПР, Я. Сухий. Відповідну заяву на ім'я Голови Верховної Ради В. Рибачака, датовану 24 січня, оприлюднено на Facebook-сторінці Євромайдану. Пізніше з'явилося відео, де Я. Сухий власноруч пише заяву та оголошує її. Член партії із 2005 р., він оголосив про своє рішення привселюдно. Свого вчинку він не коментує.

Також, за інформацією журналіста М. Найєма, написав заяву про вихід із фракції нардеп від Партії регіонів Г. Смітюх, а 28 січня про свій вихід із ПР заявила А. Кучеренко, депутат Славутицької міської ради, начальник Державної податкової інспекції в місті. Своє рішення жінка пояснила: «Події в країні говорять, що не вийти з Партії регіонів – страшний злочин. Останньою краплею стали вбивства на Грушевського».

Відповідно до прогнозів депутата від Партії регіонів В. Бондаря, ще близько 20-ти нардепів готові залишити провладну фракцію найближчим часом. Серед них – мажоритарники-«регіонали» від Рівненської, Вінницької, Хмельницької та Одеської областей. Але, хто саме з народних обранців має наміри піти, В. Бондар не уточнив.

Утім, лідер фракції Партії регіонів О. Єфремов спростовує такі заяви й наголошує, що більше ніхто з народних депутатів не має наміру виходити з фракції. До того ж варто зазначити, що з п'яти обраних на довиборах 15 грудня нардепів двоє стали в парламенті членами фракції Партії регіонів. Як повідомив «регіонал» М. Чечетов виданню «Сьогодні», заяви на вступ до фракції Партії регіонів написали Р. Бадаєв й экс-губернатор Миколаївської області М. Круглов. «Круглов і Бадаєв йшли на вибори самостійно, але є нашими однопартійцями, при цьому Круглов і зараз ще є губернатором Миколаївської області, а Бадаєв входить у Київській облраді у фракцію ПР. Тому немає нічого дивного в тому, що вони приєднуються до нас. Поплавський і Пилипишин, наскільки я знаю, залишаються позафракційними», – повідомив М. Чечетов.

Зі складними внутрішньопартійними процесами й перестановками оглядачі ЗМІ схильні пов'язувати й недавню відставку глави Адміністрації Президента України С. Львовчкіна².

Нагадаємо, С. Львовчкін подавав у відставку з цієї посади ще 30 листопада минулого року, у день, коли міліція жорстоко розганяла Євромайдан у центрі Києва. Припускали, що таким чином С. Львовчкін міг висловити незгоду із силовими діями. Але Президент тоді відхилив його прохання. Як зазначив сам С. Львовчкін, «питання відставки, імовірно, буде розглядатися Президентом після нормалізації ситуації в країні».

Символічно, що указ про відставку С. Львовчкіна був оприлюднений одночасно з інформацією про підписання Президентом законів, які жорстко обмежують масові акції протесту. Після оприлюднення указу про звільнення С. Львовчкіна з попередньої посади В. Янукович призначив колишнього главу Адміністрації Президента своїм радником. Про це йдеться без будь-яких подробиць у підписаному главою держави указі, оприлюдненому на сайті Президента.

Аналітики вважають, що відставка такого «важковаговика», як глава президентської Адміністрації, призведе до інших перестановок і

² С. Львовчкін, член Партії регіонів, очолив Адміністрацію Президента 25 лютого 2010 р., у той день, коли В. Янукович обійняв президентську посаду. Перед тим С. Львовчкін також був керівником апарату Прем'єр-міністра, коли уряд очолював В. Янукович (2006–2007).

перерозподілу сфер впливу на вищих щаблях влади. «Що ж до самого С.я Львовочкіна, то хоча він і залишився радником Президента, але до вирішення основних завдань – стабілізації політичної ситуації й підготовки до президентських виборів – причетним не буде. Тож не виключено, що ближче до президентських виборів він спробує знайти себе в іншій політичній команді», – зазначають експерти. При цьому в опозиції вчинок С. Львовочкіна розцінили однозначно. «Я вважаю, що це *save facing* (спроба зберегти обличчя)», – заявив глава фракції «Батьківщина» А. Яценюк.

Варто зауважити при цьому, що в сучасних умовах Партія регіонів виступає за мирне врегулювання політичних конфліктів і закликає відмовитися від силових сценаріїв, не провокувати агресію й насильство, не ухилятися від участі в загальнонаціональному діалозі та пам'ятати про свою відповідальність за європейське майбутнє України.

Що ж стосується подій 19 січня в Києві на вул. Грушевського, то «Партія регіонів вважає злочинними й аморальними дії опозиції, яка організувала масові безлади на вул. Грушевського, на Європейській площі столиці. Особливий цинізм опозиціонерів у тому, що свій розгнуданий шабаш вони влаштували 19 січня – у День Хрещення Господнього (одне з головних православних свят)», ідеться в заяві прес-служби ПР.

Разом з тим, аналізуючи події на вул. Грушевського, «регіонали» впевнені, що скандальні закони, проголосовані ВР 16 січня, були прийняті своєчасно. «Насильству й агресії має бути поставлено надійний законодавчий заслін. Усі особи, причетні до організації масових заворушень, мають бути притягнуті до відповідальності», – підкреслюється в заяві.

Окремі депутати від провладної політсили також взяли за активну критику опозиції, заявляючи, що відповідальність за все, що відбулося, лежить виключно на опозиційних лідерах. «Справжніми ініціаторами й провокаторами кривавих подій 19 січня є лідери опозиції, які вже близько двох місяців розпалюють протестні настрої антиконституційними закликами захоплення влади. Праворадикальне крило “майдану”, відчувши безкарність у вигляді законів про амністію, ініційованих опозицією, 19 січня на вул. Грушевського “мирно” спалили кілька автомобілів і побили десятки співробітників міліції», – зазначив народний депутат від ПР Є. Муравйов. Крім того, у Партії регіонів вважають, що опозиція організувала протест для того, щоб утримати людей, які почали розчаровуватися в Майдані. «Лідери опозиції розуміють, що їм більше не вдається утримувати на майдані людей, у яких зникає до нього інтерес через втрату довіри до самих опозиціонерів. І для того щоб знову збунтувати народ, утримати людей на Майдані, вони провели добре сплановану акцію з десятками постраждалих», – підсумував «регіонал» Є. Балицький.

На думку іншого представника ПР В. Продивуса, події 19 січня на вул. Грушевського показали неспроможність опозиції. «Втративши контроль над прихильниками Майдану, лідери меншості вкотре показали свою неспроможність у прийнятті консолідованих рішень. І це може призвести до дестабілізації ситуації в суспільстві й жертв серед мирного населення. І

тепер, коли провокації переросли в силові наступи з боку громадян із застосуванням варварських методів, влада, як і силові органи, не може не діяти», – сказав політик.

У Партії регіонів заявляють, що для вирішення ситуації потрібно активно проводити переговори. «Парламент повинен працювати і вдень, і вночі з однією метою – вислухати кожного представника громадських організацій, розібратися в цій непростій ситуації і знайти шляхи вирішення», – вважає нардеп В. Грушевський.

У цьому контексті депутати із фракції Партії регіонів вирішили зібратися 25 січня на засідання, яке відбулося за участі фракції Партії регіонів, фракції Комуністичної партії України, Президента, Прем'єр-міністра і всіх представників уряду. Рішення про збори було спонтанним, і ті депутати, які перебувають в округах, дізналися про це занадто пізно й не змогли приїхати.

На засіданні фракції Партії регіонів було висловлено претензії на адресу уряду М. Азарова й запропоновано відправити уряд у відставку. Про це повідомив народний депутат України від Партії регіонів М. Джига. «На засіданні фракції було висловлено претензії на адресу уряду – дуже багато претензій, депутати говорили сміливо – було запропоновано відправити уряд у відставку! Це єдине правильне рішення! Якщо уряд не зміг підготувати правильний документ про асоціацію з ЄС, такий уряд треба звільнити – вони підставили і Президента, і країну!» – розповів М. Джига.

«Дуже довго обговорювали корупцію в усіх гілках влади, непомірні тягарі – у нас у фракції багато прогресивних людей, і ми розуміємо, що це послужило детонатором того, що відбувається в країні – малий і середній бізнес не може розвиватися в таких умовах!» – наголосив М. Джига. Він зазначив, що підтримує призначення в уряді представників опозиції. «Я ставлюся позитивно до того, щоб А. Яценюк очолив Кабінет Міністрів³, це стабілізує ситуацію. Крім того, я вважаю, що слід скасувати закони, прийняті 16 січня, – до прийняття ніхто з депутатів їх не читав, деякі норми потрібні, але не зараз», – додав депутат.

За словами депутата Партії регіонів В. Лук'янова, «було на засіданні усього близько 250 людей. Говорилося про ситуацію в країні й перебіг переговорів з ЄС, про подальші перспективи та про переговори з опозицією. Повідомили, що під час переговорів А. Яценюку запропонували посаду Прем'єр-міністра. Фракція Партії регіонів це сприйняла, я б сказав, так собі, цікаво... Сказали, що після цього йому потрібно буде одразу щось робити. Якщо А. Яценюк готовий попрацювати й показати свою майстерність від опозиції, то нехай це зробить. Думаю, що він одразу ж розпочне себе поводити по-іншому».

Також нардеп додав: «Що стосується того, як я та мої однопартійці ставимося до кандидатури А. Яценюка на посаду Прем'єр-міністра, то

³ 25 січня В. Янукович запропонував А. Яценюку посаду Прем'єр-міністра, а лідеру партії УДАР В. Кличку – посаду віце-прем'єра з гуманітарних питань.

важливим є те, як сам А. Яценюк оцінює свої можливості керувати країною та господарським комплексом. Він працював уже у нашій команді, коли був міністром закордонних справ. Я думаю, що зняття конфліктів довкола громадянських протистоянь, якщо це буде підтримано Європою та Америкою, у принципі, буде позитивним кроком для України. Тож чому це не спробувати, пропозиція для А. Яценюка є цікавою. Якщо для нього важливі не політичні амбіції, а можливість продемонструвати свою роботу, то я думаю, що це, у принципі, нормально». Він також підкреслив, що М. Азаров сприйняв можливість своєї відставки з розумінням.

Разом з тим В. Лук'янов підкреслив, що не має намірів виходити з фракції Партії регіонів. «Зрадників ніде і ніколи не любили. Я не є прибічником таких рішень», – підкреслив депутат.

У контексті претензій з боку однопартійців щодо діяльності уряду, а також зважаючи на необхідність вирішення суспільно-політичної кризи й пошуку компромісу з опозицією, 28 січня Прем'єр-міністр України М. Азаров подав у відставку, повідомляє прес-служба Кабміну. «З метою створити додаткові можливості для суспільно-політичного компромісу, заради мирного врегулювання конфлікту я прийняв рішення просити Президента України прийняти мою відставку з посади Прем'єр-міністра України», – ідеться в заяві М. Азарова.

При цьому М. Азаров вважає, що «приймав рішення і брав на себе відповідальність в інтересах народу України». «І тому можу чесно дивитися в очі кожному громадянину нашої держави, кожному співвітчизнику, – зазначив він. – Сьогодні найважливіше – зберегти єдність і цілісність України. Це набагато важливіше, ніж будь-які особисті плани чи амбіції. Саме тому я прийняв це рішення».

Після відставки з посади Прем'єр-міністра М. Азаров має намір «спрямувати усі свої сили» на розвиток Партії регіонів, яку він очолює з 2010 р. «Свого часу я був одним із творців Партії регіонів... Будучи на посту Прем'єр-міністра, я не мав можливості повною мірою виконувати обов'язки голови партії. Сподіваюся, що мої знання й досвід допоможуть розвитку цієї важливої політичної сили України, – написав М. Азаров на своїй сторінці у Facebook. – Партія регіонів завжди була, є і буде стабілізуючою силою, спрямованою на модернізацію країни. І я буду віддавати цьому усі свої сили».

Відставка Прем'єра була прийнята Президентом В. Януковичем. Відповідний указ оприлюднено на офіційному сайті глави держави 28 січня. «Керуючись ст. 115 Конституції України та відповідно до п. 9 ч. 1 ст. 106 Конституції України постановляю:

1. Прийняти відставку Прем'єр-міністра України Азарова Миколи Яновича, що має наслідком відставку всього складу Кабінету Міністрів України.

2. Прийняти відставку Кабінету Міністрів України.

3. Доручити Кабінету Міністрів України продовжувати виконувати свої повноваження до початку роботи новосформованого Кабінету Міністрів

України.

4. Цей указ набирає чинності з дня його опублікування», – ідеться в указі.

Відповідно до чинного законодавства, уряд за дорученням глави держави продовжує виконувати свої повноваження до початку роботи новосформованого Кабміну, але не довше 60-ти днів.

Згідно із Законом України «Про Кабінет Міністрів України», обов'язки Прем'єр-міністра України до створення нового уряду виконуватиме перший віце-прем'єр С. Арбузов.

Нардеп від Партії регіонів О. Царьов висловив жаль щодо відставки Прем'єр-міністра України М. Азарова. «Я б на місці Миколи Яновича цього не робив», – сказав парламентар. На думку О. Царьова, це рішення неправильне у зв'язку з політичною й економічною нестабільністю в Україні.

Натомість экс-президент Європарламенту Є. Бузек вважає відставку Прем'єр-міністра України М. Азарова першим кроком для виходу з кризи. Про це він написав на своїй сторінці у Twitter, передають «Коментарі». «Відставка Прем'єр-міністра Азарова – перший крок з кризи. Після того як вона буде прийнята, можуть послідувати (формування) уряду національного єднання і дострокові вибори», – написав Є. Бузек.

Водночас лідери опозиції не вважають відставку М. Азарова вирішенням кризової ситуації. Зокрема, у «Батьківщині» зазначають, що добровільна відставка М. Азарова не означає відставку всього Кабміну, а лідер фракції УДАР В. Кличко переконаний, що Прем'єр-міністр М. Азаров подав у відставку, щоб «зберегти обличчя». «Сьогодні на порядку денному стоїть питання про відставку уряду й питання відповідальності уряду. Я впевнений, що це (заява про відставку) не просто так. Він знає, що зробив усе для того, щоб зберегти обличчя, – сказав він. – Ми багато місяців говоримо про те, що відбувається на вулиці – це також результат роботи сьогоднішнього уряду. Це не перемога, це крок до перемоги».

У свою чергу лідер ВО «Свобода» вважає, що відставка Прем'єр-міністра М. Азарова говорить про наміри влади уникнути відповідальності за події в Україні. Про це йдеться на Twitter-сторінці партії. «Інформація про відставку М. Азарова говорить про те, що влада намагається уникнути політичної відповідальності», – наголошує О. Тягнибок.

Відставка М. Азарова не змінює параметрів політичної системи, це лише обманний маневр В. Януковича, який має довести, що нібито Президент іде на компроміс. Таку думку в коментарі «Фіртці» висловив керівник регіонального відділення Інституту політичної освіти в Івано-Франківській області Т. Случик. «Адже весь уряд зараз є виконуючим обов'язки, тобто на практиці й далі працює. Зараз не питання в уряді, а питання в зміні політичної системи, поверненні до парламентсько-президентської республіки й у дострокових виборах Президента», – наголошує політолог.

На його думку, нині має бути призначений технічний та аполітичний уряд, який мав би змінити політичну систему й забезпечити чесне

проведення дострокових виборів.

Відставка М. Азарова з посади Прем'єр-міністра є запізнілим маневром влади. Про це зауважив політолог О. Гарань. «Це не крок Прем'єр-міністра. Очевидно, що це є крок Президента і його радників. І я думаю, що це робиться не тільки для того, щоб запобігти бунту всередині Партії регіонів, але це ще й є пропагандистським відволікаючим маневром», – зауважив експерт.

Політолог не виключає, що за відставкою М. Азарова може послідувати чергова пропозиція опозиції очолити уряд або переформатувати уряд за принципом «нові люди – нові фігури».

«Відставка уряду – є дійсно вимогою опозиції. Але ми зараз розуміємо, що ніяких змін не буде, якщо буде лишатися Конституція в редакції 1996 р., до якої ми повернулися нелегітимно. Тому зараз треба ставити завдання відновлення дії Конституції в редакції 2004 р. Інакше будь-які розмови про новий уряд нічого не змінять. За цією моделлю Президент може зняти Прем'єра, віце-прем'єра, міністра в будь-який момент і без будь-якого пояснення», – зауважив О. Гарань.

Експерт наголосив, що без відновлення «системи балансів» далі рухатися неможливо. «Зараз починається маневрування, яке очевидно радять В. Януковичу Портнов, можливо, Ключев. Це маневрування запізніле. Тому цього зараз не достатньо», – заявив експерт.

О. Гарань зазначає, що відставку уряду потрібно було «робити» відразу 30 листопада 2013 р.

Про те, що Прем'єр спізнився зі своєю відставкою на два місяці, зазначає і директор Інституту глобальних стратегій В. Карасьов. Відставка Прем'єра М. Азарова не є основною вимогою опозиції і мітингувальників, тому зміна глави Кабміну не принесе мирного врегулювання конфлікту в Україні, вважає В. Карасьов. «Опозиція не вважає відставку Прем'єра М. Азарова й уряду в цілому умовою, яка наблизить до компромісу з одного боку владу, а з іншого – опозицію й мітингувальників», – сказав В. Карасьов у вівторок, 28 січня, у коментарі «Корреспондент.net».

Політолог зазначив, що відставка М. Азарова з посади глави Кабміну – хід Прем'єра на випередження, оскільки він не бажав голосування за його відставку на позачерговій сесії парламенту.

В. Карасьов також вважає, що влада могла уникнути масових безладів у центрі Києва та інших регіонах України ще в грудні минулого року⁴, якби тоді Прем'єра М. Азарова звільнили.

Тим часом ситуація в столиці стала відчутно впливати на позиції партії в регіонах.

Так, фракція Партії регіонів у Золочівській районній раді, що на

⁴ Мітинги в Україні почалися в листопаді минулого року, коли Кабмін оголосив про паузу в євроінтеграції. Чергове народне віче, яке опозиція провела 19 січня, переросло в зіткнення мітингувальників із правоохоронцями в Києві. У результаті заворушень, за повідомленнями в ЗМІ, загинули п'ятеро людей, сотні травмовані. Опозиція вимагає відставки уряду й продовження євроінтеграції.

Львівщині, прийняла рішення саморозпуститися. Відповідну заяву 25 січня на позачерговій сесії райради зачитав голова Золочівської районної ради В. Недзельський. За словами голови, рішення про саморозпуск було прийнято 24 січня на загальних зборах депутатів фракції ПР.

У фракцію Партії регіонів у Золочівській райраді входило сім депутатів. Один із них – перший заступник голови райдержадміністрації М. Бучковський – подав заяву про вихід з Партії регіонів.

Додамо, що позачергова сесія була скликана через суспільно-політичну ситуацію в Україні.

Також, як стало відомо, саморозпустилася фракція Партії регіонів Кам'янець-Подільської міської ради. Про це повідомив голова фракції Партії регіонів у міській раді В. Слободян. «Ми розділяємо біль наших співвітчизників і приносимо співчуття родинам, близькі яких минулого тижня загинули під час сутичок на Євромайдані. Вважаємо, що відповідальність за смерть невинних людей несе влада держави, яка не повинна була допустити вбивств у мирний час», – сказав він.

«Сьогодні є очевидним, що ті програмні засади, з якими Партія регіонів ішла на вибори, не виконуються. Замість обіцяної стабільності та євроінтеграції, країна на межі громадянської війни, хаосу й розколу. Тому ми, депутати фракції Партії регіонів у міській раді, приймаємо рішення про розпуск фракції Партії регіонів і виходимо з лав партії», – додав «регіонал».

На сьогодні вже немає фракції ПР у Сколівській райраді. Тут четверо депутатів написали заяви про вихід із фракції, а 24 січня на засіданні ради Трускавецької міської організації Партії регіонів було прийнято рішення про саморозпуск.

До того ж львівські «регіонали» погрожують колективно вийти з Партії регіонів. Вони виступили з вимогами відставки уряду й позачергових виборів до Верховної Ради. Раніше саморозпустилася фракція Партії регіонів у Львівській обласній раді. Фракція налічувала 10 депутатів, переважно посадовців і підприємців. Більшість із них заявила про свій вихід із фракції, висловили у своїй заяві співчуття родинам загиблих у Києві, попросили вибачення у виборців, наголосивши, що несуть політичну відповідальність за ситуацію в Києві. Львівські депутати пояснили, що київські партфункціонери – як і лідери провладної партії – ігнорували їхню позицію, не дослухалися до думки всіх українців.

Варто зауважити при цьому, що Народна рада Чернівецької області на засіданні в неділю, 26 січня, більшістю голосів заборонила на території області діяльність Партії регіонів і Комуністичної партії як антинародних. Про це повідомили на сторінці «Євромайдан Чернівці» у Facebook. Подібне рішення про заборону ПР і КПУ як «антинародних» партій було ухвалено, за інформацією місцевого видання vsim.ua, обласною Народною радою на народному віче в Хмельницькому.

Водночас 25 і 26 січня депутати Тернопільської, Полтавської й Івано-Франківської облради на позачергових засіданнях також заборонили на території своїх областей діяльність і символіку Партії регіонів і

Комуністичної партії України, як «таких формувань, що діють проти українського народу».

У самій Партії регіонів такими рішенням не переймаються, називаючи їх недемократичними. Про це заявив народний депутат, член парламентської фракції ПР, заступник голови Комітету Верховної Ради з питань верховенства права та правосуддя Д. Шпенюв. «Ці рішення викликають як мінімум подив і з моральної точки зору. Політичні сили, які декларують свою відданість принципам демократії, приймають рішення про заборону політичних партій, які підтримані половиною виборців нашої країни. Ідеться про порушення одного з базових демократичних принципів, закладених у нашій Конституції – відсутність обмежень прав громадян залежно від їхніх політичних переконань», – заявив «регіонал», чия позиція викладена на офіційному сайті Партії регіонів.

«Зазначені обласні ради явно вийшли за межі повноважень, які вони мають згідно із законодавством. Конституція України, Закон України “Про політичні партії в Україні” передбачають тільки один механізм заборони діяльності політичної партії – згідно з рішенням суду. Судом першої інстанції в справах такого роду є Верховний Суд України, а ініціювати розгляд справи може Міністерство юстиції або Генеральний прокурор», – пояснив Д. Шпенюв. За його словами, ці рішення не мають ніякої юридичної сили, однак є дуже небезпечним прецедентом, оскільки Тернопільська й Івано-Франківська обласні ради фактично намагаються підмінити судову гілку влади.

Зазначимо, що, намагаючись опанувати ситуацію, Партія регіонів вирішила підтримати ініціативи регіональних, місцевих партійних організацій про створення штабів зі стабілізації політичної ситуації. Про це йшлося в заяві ПР, розміщеній на офіційному сайті політсили. «З метою нормалізації суспільно-політичної ситуації, консолідації спільних зусиль конструктивних сил суспільства, спрямованих на досягнення політичної стабільності, збереження цивільного миру й згоди підтримати ініціативу регіональних, місцевих партійних організацій про створення штабів зі стабілізації політичної ситуації», – зазначається в заяві ПР.

Як випливає з документа, штаби організовуватимуть масові публічні тематичні заходи інформаційно-просвітницької спрямованості. «Поруч з активістами Партії регіонів просвітницьку роботу проводять громадські діячі, представники молоді й профспілкових комітетів, ветеранських організацій, промислового сектору, освіти й культури», – повідомила прес-служба ПР.

Відтак Партія регіонів рекомендує:

- залучити до участі в роботі територіальних штабів представників широкої громадськості, ветеранських, молодіжних організацій, політичних партій, засобів масової інформації, творчого, наукового, експертного співтовариства, органів самоорганізації населення;

- надати необхідне сприяння штабам у проведенні масових публічних заходів, тематичних заходів інформаційно-просвітницької спрямованості.

Раніше Партія регіонів заявила про мобілізацію своїх прихильників для захисту органів влади від мітингувальників проти діючого керівництва країни. Активісти партії висувають вимоги негайно розблокувати будівлі державних установ, сісти за круглий стіл переговорів і знайти рішення в інтересах країни.

Незважаючи на неоднозначну внутрішню ситуацію в партії й неприйняття її політики значною частиною українських громадян, поки що ПР посідає перше місце в рейтингу вітчизняних політичних сил. Такий висновок було зроблено за результатами дослідження, проведеного в грудні 2013 р. Центром соціальних та маркетингових досліджень «Социс» і соціологічною групою «Рейтинг». «Якби вибори до Верховної Ради України відбувалися найближчим часом, то підтримка партій виглядала б таким чином: Партія регіонів – 20,2 % (серед усіх опитаних), “Батьківщина” – 17 %, УДАР – 16,9 %, “Свобода” – 5,6 %, КПУ – 5,5 %, “Солідарність” – 3,6 %. Ще 0,9 % опитаних підтримали б “Український вибір”, 0,7 % – Радикальну партію О. Ляшка, 0,3 % – “Нашу Україну”. Інші партії – 2,1 %. Не брали б участі у виборах – 15,5 %, не визначилися – 12,6 %», – зазначається в результатах дослідження.

Проте політологи не виключають, що найближчим часом у Верховній Раді створять нову фракцію, куди ввійдуть майже всі депутати, які відкололися від фракції Партії регіонів.

Про розкол, який може статися у фракції, говорить директор Українського інституту аналізу та менеджменту політики Р. Бортнік. Його прогнози щодо розколу фракції Партії регіонів – не раніше осені 2014 р. – на ліберальну проєвропейську й русофільську фракції. «Зараз для Партії регіонів більшого ворога, ніж Партія регіонів немає взагалі. У середині партії відбувається серйозна боротьба за сфери впливу, і це, безумовно, позначається на прийнятті законодавчих рішень. При цьому спостерігається значною мірою млява реакція “регіоналів” на події Євромайдану. Відсутність чіткої реакції зумовлена тим, що немає консенсусу думок ключових лідерів», – розповів Р. Бортнік.

За словами експерта, частина представників виступає за продовження євроінтеграції, частина хоче зберегти статус-кво, а частина фракції, русофільська, вважає, що більш доцільним було б приєднання до Митного союзу. Відтак відсутність консенсусу, брак політичної волі призводять до сповільненої реакції Партії регіонів на соціально важливі події, що відбуваються в Україні.

«Євроінтеграційний блок очолює віце-прем’єр-міністр С. Арбузов, до цього ж блоку можна віднести міністра закордонних справ Л. Кожару, Г. Герман, ряд депутатів, які виступають за євроінтеграційні напрями. Безумовно, за їхніми впливами є частина фінансово-промислових груп. Натомість русофільський блок – це, безумовно, Прем’єр-міністр (на момент висловлювання цих слів директором Українського інституту аналізу та менеджменту політики Р. Бортніком. – Авт.) М. Азаров, той же В. Колесніченко, О. Царьов», – зазначив директор інституту. При цьому,

каже експерт, Президент намагається балансувати між двома течіями, проводити «серединну політику».

Р. Бортнік також вважає, що політичний розкол у партії може статися, коли будуть чітко зрозумілі перспективи Президента. «Якщо перспективи будуть туманні, то слід очікувати розколу на декілька фракцій – на більш таки ліберальну проєвропейську фракцію і на більш відверту русофільську, яка намагатиметься відстоювати інтеграцію з Митним союзом», – зауважив він.

За словами експерта, вихід з партії деяких членів, безумовно, вплинув на настрої в Партії регіонів. «Я спілкуюся з багатьма депутатами, і настрої в партії насторожені й напружені. Але, тим не менше, я вважаю нереальною заяву Богословської про те, що 60 депутатів готові вийти з фракції Партії регіонів. Це можливо тільки восени. До цього можливі ще виходи з фракції, я їх пов'язую виключно з певними фінансово-промисловими впливами», – резюмував Р. Бортнік.

Натомість перший заступник голови парламентської фракції ПР М. Чечетов констатує, що Партія регіонів на сьогодні єдина й монолітна, як ніколи. «Розмови про розкол у Партії регіонів – повна нісенітниця. У моменти кризи наша партія стає міцною, як залізобетон», – підкреслив М. Чечетов.

До того ж ПР оголосила на 1 лютого зліт своїх первинних осередків у Харкові, ідеться в заяві облорганізації ПР. У заяві зазначається, що «у зв'язку з необхідністю обговорення й вироблення заходів щодо припинення політичної кризи» в Харкові 1 лютого проведуть позачерговий всеукраїнський зліт первинних організацій Партії регіонів. «Регіонали» звернулися до всіх громадських організацій і громадських об'єднань, яким «небайдужа доля країни», із закликом взяти участь у зльоті.

Крім того, рада Харківської обласної організації Партії регіонів заявляє про мобілізацію членів партії й прихильників для застосування заходів із захисту конституційного ладу.

Тим часом ще одним приводом для сумнівів стосовно монолітності владної партії стала інформація, поширена депутатом І. Богословською, стосовно відмови «регіоналів» з груп Р. Ахметова й С. Тігіпка підтримати силовий сценарій вирішення кризи в Україні. «Була зроблена спроба дотиснути фракцію під силовий сценарій. Цим займалася група, підконтрольна Ключеву, і частина людей, які на нього зорієнтовані у фракції», – розповіла І. Богословська в ефірі 5 каналу.

«У відповідь представник групи, у яку зібрані люди, орієнтовані на бізнесмена Р. Ахметова, Воропаєв сказав, що уповноважений зробити заяву від 40 депутатів про те, що вони відмовляються надалі підписувати будь-які папери й голосувати будь-які питання в залі без дотримання процедури», – додала вона. За її словами, «наприкінці засідання фракції таку ж заяву зробила група С. Тігіпка, до якої входить 38 осіб».

«Таким чином, була проведена перша дуже серйозна акція, що демонструє, що використовувати гідних, сильних людей у фракції – як

пішаків у чийсь темній грі – уже неможливо», – вважає І. Богословська.

Драматичним оказалось и голосование фракции 29 января по так называемому закону об амнистии, когда с целью оказания влияния на решение фракции и принятие законопроекта Ю. Мирошниченко в Верховную Раду дважды приезжал В. Янукович. Как известно, около 50 депутатов фракции Партии регионов изначально намеревались поддержать законопроект, устраивающий оппозицию, и лишь личное вмешательство Президента этому помешало.

Отже, ситуація, яка склалася в країні, украй складна. Непростою вона є і в самій провладній партії. Відсутність консенсусу, брак політичної волі тощо призводять до внутрішньопартійних конфліктів і виходу людей з партії і фракції Партії регіонів у ВР, втрати владною партією своїх позицій у місцевих радах. Можна впевнено прогнозувати, що те, як саме і в які терміни буде вирішуватися суспільно-політична криза в Україні, матиме вирішальний вплив і на подальші перспективи ПР – залишиться вона однією з провідних політичних сил вітчизняної політичної системи чи поступово відійде на периферію політичного життя, повторюючи долю таких колись потужних партій, як НДП, СПУ, НРУ й СДПУ(о) (*Матеріал підготовлено з використанням таких джерел інформації: Незалежне бюро новин (<http://nbnews.com.ua>). – 2013. – 8.12; БукІнфо (<http://www.bukinfo.com.ua>). – 2013. – 25.12; Українська правда (<http://www.pravda.com.ua>). – 2013. – 4.12, 2014. – 14.01, 28.01; Сайт Партії регіонів (<http://partyofregions.ua>). – 2014. – 13.01; Пресса Украины (<http://uapress.info/uk>). – 2013. – 21.12, 23.12; Телеканал новини «24» (<http://24tv.ua>). – 2013. – 13.12, 16.12, 18.12, 19.12, 25.12, 2014. – 6.01, 8.01, 12.01, 14.01, 28.01; Новий погляд (<http://www.pohlyad.com>). – 2013. – 3.12, 24.12; ALNEWS.COM.UA. (<http://alnews.com.ua>). – 2013. – 12.12; Радіо «Свобода» (<http://www.radiosvoboda.org>). – 2013. – 2.12, 11.12, 2014. – 14.01; LB.ua (<http://lb.ua>). – 2013. – 16.12, 19.12; Чернівці.ТВ (<http://chv.tv>). – 2014. – 14.01; Експрес (<http://expres.ua>). – 2013. – 26.12; Вікна.UA (<http://vikna.stb.ua>). – 2013. – 11.12; ТОВ «Видавничий дім “ОГО”» (<http://ogo.ua>). – 2013. – 2.12; Мукачево.net (<http://www.mukachevo.net>). – 2014. – 25.01; ZAXID.NET (<http://www.zaxid.net>). – 2014. – 27.01, 28.01; Агенція новин Firtka.if.ua (<http://firtka.if.ua>). – 2014. – 27.01, 28.01; ТСН.ua (<http://tsn.ua/politika>). – 2014. – 28.01; Корреспондент.net. (<http://ua.korrespondent.net>). – 2014. – 28.01).*

А. Потіха, наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Діяльність ВО «Свобода» в оцінках експертів

ВО «Свобода» розпочала новий рік уже традиційно, організувавши чергову ходу, приурочену до дня народження С. Бандери. Утім, як інформують ЗМІ, 1 січня близько 17:00 активісти «Правого сектору»

першими почали свій марш від Михайлівської площі – близько 100 осіб пройшли по вул. Володимирській до пам'ятника Т. Шевченку, щоб провести там мітинг.

Уже пізніше, о 18:00, на вул. Михайлівській розпочалася факельна хода «Свободи». Колона в кілька тисяч осіб також пройшла вул. Володимирською до пам'ятника Т. Шевченку, потім через площу Льва Толстого колона повернула в бік вул. Хрещатик. Завершилася хода біля будівлі Київської міськдержадміністрації на Хрещатику. На чолі колони були лідер Всеукраїнського об'єднання «Свобода» О. Тягнибок, народні депутати фракції «Свобода», зокрема І. Мірошниченко та А. Ілленко, два священики, а також дівчина в національному костюмі, яка несла портрет С. Бандери. У багатьох учасників ходи в руках запалені смолоскипи, прапори України, ВО «Свобода» й чорно-червоні прапори. Багато хто також несли із собою букети живих квітів. Вони скандували «Слава Україні – Героям слава!», несли розтяжки з написом «Україна понад усе», «Визнаємо ОУН, визнаємо Степана Бандеру героєм України».

Як пояснив журналістам народний депутат від «Свободи» А. Ілленко, партія таким чином відзначає день народження С. Бандери з 2006 р. «Це не акція Майдану. Це традиційна акція “Свободи”», – підкреслив він.

У свою чергу лідер партії УДАР В. Кличко заявив, що факельна хода, приурочена до 105-ї річниці від дня народження лідера Організації українських націоналістів (ОУН) С. Бандери, не має відношення до ВО «Майдан». «Я спілкувався з О. Тягнибоком і сказав, що це виключно хода, у якій бере участь партія “Свобода”», – зазначив В. Кличко.

За інформацією ЗМІ, подібні акції з факельною ходою відбулися також у Львові, Івано-Франківську, Дніпропетровську, Хмельницькому й деяких інших населених пунктах.

Проте не обійшлося без провокацій. Зокрема, під час ходи в Києві до приміщення готелю молодики кинули предмет, схожий на димову шашку. До правоохоронців, які виїхали на місце події, із заявою звернувся фахівець служби безпеки готелю. Чоловік повідомив, що близько 19:00 невідомий з учасників факельної ходи кинув у приміщення готелю предмет, схожий на димову шашку.

За цим інцидентом співробітники міліції відкрили кримінальне провадження за ст. 296 Кримінального кодексу (хуліганство) і почали досудове розслідування. При цьому ВО «Свобода» засуджує інцидент біля готелю «Прем'єр-Палас». Про це повідомили в прес-службі партії «Свобода». 2 січня 2014 р. політвиконком об'єднання проаналізував результати акції; за результатами перевірки прийнято рішення про виключення з лав ВО «Свобода» двох осіб, які були втягнуті в інцидент й піддалися на провокацію.

За словами «свободівців», про спланованість і зрежисований характер провокації говорить хоча б той факт, що обліковий запис (т. зв. акаунт), на якому було викладено змонтоване відео, був створений напередодні, а викладене відео активно розпіарили провладні «боти». «Розцінюємо цей

інцидент, який мав місце під час маршу, як провокацію проти «Свободи», націоналістичного руху, проти Бандери», – сказано в повідомленні.

Досить активно вели себе «свободівці» під час інциденту біля Києво-Святошинського суду. Як інформують ЗМІ, 10 січня 2014 р. Києво-Святошинський районний суд оголосив вирок так званим «васильківським терористам» В. Шпарі, І. Мосійчуку й С. Бевзу. Суддя Ю. Бурбела призначив їм покарання у вигляді шести років позбавлення волі. Люди, які перебували в цей час біля суду й підтримували хлопців, не розходилися, намагалися звільнити засуджених, через що «Беркут» застосував силу.

За словами одного з учасників подій народного депутата України, голови київської «Свободи» А. Ілленка, події біля Києво-Святошинського суду і Святошинського райвідділу міліції – доказ того, що громаду вже не залякати. «Максимальна мобілізація активістів Майдану, які заблокували автобуси з “Беркутом”, що вчинив криваве побоїще біля суду, показала: люди готові все більше боротися за правду, справедливість і, що найважливіше, власну гідність. Ми отримали моральну перемогу, бо влада зрозуміла, що кийки, газ і звірська поведінка силовиків не зупинять нації в боротьбі за власне майбутнє», – зазначив народний депутат.

Він повідомив, що вимога активістів, які заблокували автобуси із силовиками, була єдиною – щоб спецбійці зняли маски. Громада має знати в обличчя тих, хто чинить свавілля. «Ми здобули надзвичайно важливу моральну перемогу – у людей вже немає страху, режимові вже не вдається залякати українців кийками чи іншими спецзасобами. Діє правило: що більший тиск, то більша протидія», – вважає А. Ілленко.

Натомість Партія регіонів засуджує подібні дії опозиції, зокрема факельні марші, влаштовані ВО «Свобода» 1 січня, і називає їх «цинічними спробами молодиків, які розперезалися, прикрити свої мерзенні дії патріотичними гаслами і закликами». «Це вже не просто тривожна тенденція відродження неонацизму, це виклик усьому українському суспільству і кожному громадянину», – сказано в заяві Партії регіонів.

«Під виглядом європейського майбутнього українські націоналісти тягнуть у нашу країну примари й кошмари минулого. Походи з факелами, культ вождя, штурмові загони, руйнування пам'яток, погроми державних і громадських установ, самосуди на вулицях – усе це вже було в історії Європи у 20–30-ті роки минулого століття. Але, як виявилось, саме такі історичні приклади надихають доморослу опозицію», – ідеться в повідомленні.

«Регіонали» також звернулися до органів державної влади з вимогою дати відповідну оцінку діям радикальних націоналістів і «не допустити поширення фашизму в Україні». «Ті ж, хто спробує вдатися до насильства, понесуть покарання у встановленому законом порядку», – наголошується в повідомленні.

Кримські парламентарі вважають за необхідне взагалі заборонити «Свободу». Як інформують ЗМІ, президія Верховної Ради АРК звернулася з проханням до Мін'юсту й МВС заборонити діяльність «Свободи». Відповідне звернення було прийнято на засіданні президії Верховної Ради

автономії 17 січня. Кримські депутати звинувачують представників «Свободи» в діях «расистського, антисемітського та ксенофобського характеру», які до того ж «носять все більш радикальний характер і призводять до все більш тяжких наслідків».

За словами експертів, особливе їхнє обурення викликають заклики «свободівців» «до повалення конституційного ладу, розправи над посадовими особами, масових акцій непокори». Також у ВР Криму порушили тему факельної ходи на честь дня народження С. Бандери 1 січня. «Учасники ходи широко використовували екстремістську і ксенофобську риторичку, пропагували ідеї насильства, героїзації нацизму і його пособників, грубо порушували громадський порядок», – ідеться в заяві.

Крім того, у рішеннях Львівської, Тернопільської та Івано-Франківської облрад позбавити повноважень облдержадміністрації в Криму також побачили вплив «Свободи». «Ці рішення руйнують систему управління країною, носять абсолютно нелегітимний характер і спрямовані на зміну конституційного ладу, підриє безпеки держави, – зазначають депутати. – Звертаємося до Міністерства юстиції України та Міністерства внутрішніх справ України з пропозицією розглянути в установленому законом порядку питання про припинення діяльності ВО “Свобода” на підставі ст. 37 Конституції України та ст. 5 Закону України “Про політичні партії в Україні”».

«Свободівці» не погоджуються з подібними заявами і вважають, що саме влада діє деструктивно і веде до втрати незалежності й погіршення життєвого рівня населення. На їхнє переконання, ця влада є антинародною і її варто поміняти. При цьому лідери «Свободи» закликають це зробити цивілізованим шляхом через вибори, але для цього потрібно об'єднати зусилля всіх опозиційних сил. Як зазначив голова ВО «Свобода» О. Тягнибок, опозиція зробить усе можливе, щоб на майбутніх президентських виборах не допустити повторення ситуації з довиборами до Верховної Ради в п'яти округах 15 грудня 2013 р., коли по чотирьох округах опозиціонери програли провладним кандидатам. «Півтора року до виборів Президента нам необхідно працювати над тим, які будуть наші кроки щодо недопущення фальсифікації виборів. Тобто над тим, як зберегти результати голосування», – наголосив політик.

Лідер «Свободи» зазначив, що в Україні 33 тис. виборчих дільниць. «Ми розуміємо, що кожна окремо опозиційна політсила самостійно навряд чи зможе безпосередньо контролювати процес у всіх регіонах. Ми розуміємо, що майбутні вибори будуть унікальними», – наголосив О. Тягнибок. Він підкреслив, що згоден з деякими експертами й політиками, які стверджують, що немає сенсу проводити вибори, коли зі сторони влади відбуваються масові фальсифікації і використання адміністративного ресурсу. «Але все-таки ті події, які зараз відбуваються в Україні – Євромайдан, погодьтеся, у будь-якому випадку змінюють суспільство і владу», – сподівається опозиціонер.

Різкої критики з боку представників ВО «Свобода» зазнала економічна

політика уряду. За їхніми словами, запропонований урядом М. Азарова проект Державного бюджету на 2014 рік є бюджетом грабунку українців, посилення репресивного апарату, нищення національної державності й суверенітету. «Режим цілеспрямовано продовжує збільшувати державні видатки на апарат “насилля і репресій”. З іншого боку, критичним залишається питання соціального захисту населення, охорони здоров'я і взагалі катастрофічним – недофінансування сектору національної безпеки і оборони», – заявив 10 січня 2014 р. заступник голови ВО «Свобода», член Комітету ВР України з питань національної безпеки і оборони, народний депутат України Ю. Сиротюк.

Народний депутат також зазначив, що в проекті бюджету-2014 не заплановано жодної копійки на демаркацію й делімітацію українсько-білоруського та українсько-російського кордонів. «А з огляду на те, що українська нація визначилася зі своїм цивілізаційним вибором і хоче бути частиною Європи, то за відсутності добре облаштованого східного кордону взагалі неможливе будь-яке продовження євроінтеграційних процесів», – вважає політик.

Ю. Сиротюк наголосив, що неприйнятним є збільшення фінансування внутрішніх військ і воєнізованих структур, таких як «Беркут», за рахунок зменшення фінансування Збройних сил України. «Минулого року уряд радісно рапортував, що припинено призов до армії. При цьому не було припинено призов до внутрішніх військ. А українські батьки та діти втратили можливість вибору, адже більшість із них бажала б, щоб їхні діти були прикордонниками, моряками, танкістами, десантниками. А сьогодні їх змушують ставати до лав міліції – служити у внутрішніх військах і зі зброєю в руках виступати проти своїх батьків і рідних», – наголосив «свободівець».

Як зазначають представники фракції «Свобода» у Верховній Раді, їхні пропозиції внесення змін до бюджету не були враховані, а документ був прийнятий без обговорення. На думку опозиціонерів, це було зроблено з порушенням Регламенту ВР. Проте Президент України підписав новоприйнятий закон, і він вступає в силу.

За інформацією ЗМІ, крім закону про бюджет було прийнято ще ряд законів, які опозиція називає антидемократичними й такими, що були проголосовані в незаконний спосіб. Разом з тим «свободівці» з цього не роблять трагедії. Як заявив О. Тягнибок, учасники Майдану повинні висміювати скандальні закони, прийняті парламентом і підписані Президентом.

Відповідаючи на питання, чи буде Майдан реагувати на пакет законів, О. Тягнибок зазначив, що більшість цих норм були й раніше в кримінальному законодавстві. «Я думаю, що це психологічний тиск, нібито ми отримали нові закони. Ці закони треба висміювати. Забороняють ходити в касках? Треба всім прийти в касках. Забороняють ходити з факелами? Треба всім прийти з факелами», – наголосив О. Тягнибок.

На його думку, влада намагається залякати учасників акцій протесту і всіх громадян країни. «Влада показала, чого вона найбільше боїться.

Наприклад, пікетування житла, Інтернету, який вони хочуть заборонити, сім-карти, які повинні бути тепер контрольовані. Усе це означає тільки одне – влада валиться і нам треба продовжувати», – підкреслив політик.

Разом з тим лідер партії «Свобода» не виключає, що події в Україні можуть закінчитися громадянською війною. Про це він сказав у коментарі журналістам у Києві. О. Тягнибок заявив, що опозиція має продовжувати свої дії в мирній формі, тому що тільки так на цьому етапі можливо домогтися перемоги. Він не виключає, що влада своїми діями може призвести до неконтрольованих процесів громадянського протистояння й навіть громадянської війни. «Але всі чудово розуміють, що, якщо, не дай Бог, це відбудеться, це буде провиною влади, яка до цього провокує», – зазначив О. Тягнибок.

Щодо майбутнього Майдану, чи залишається він мирним, О. Тягнибок заявив, що Майдан буде мирним і він на сьогодні не може бути агресивним, хоча влада все для цього робить.

Експерти, аналізуючи діяльність ВО «Свобода», вважають, що ця партія стала значно поміркованішою, в усякому випадку на словах. Експерти зазначають, що за останні два місяці всім кинулося у вічі те, що лідер «Свободи» О. Тягнибок серйозно змінив риторику виступів на сцені Євромайдану. Ми більше не чуємо радикальних гасел. Здавалося б, партія переглянула свої позиції, усвідомила, що громадянами України є і росіяни, і поляки, і євреї. А тому негоже прикликати духів історичної ворожнечі, бо перед країною постали набагато складніші виклики, ніж встановлення «єдиної» історичної правди.

Проте, на думку експертів, що більше О. Тягнибок намагається не виділятися на тлі завжди поміркованих А. Яценюка і В. Кличка, то активніше його партійці маркують події в Києві своєю символікою.

Директор Центру політичного аналізу «Стратагема», шеф-редактор порталу «Хвиля» Ю. Романенко вважає, що «Свобода» використовує ситуацію й намагається піаритися за будь-яку ціну. На його думку, знаковою подією для «Свободи», що ілюструє його висновки, є інцидент із депутатом Ю. Михальчишином, коли під час Євромайдану у Львові його освистали учасники акції за використання партійних прапорів і політичної символіки. Більше того, депутат від «Свободи» вдався до образ на адресу мітингувальників, що не могло не закінчитися скандалом.

Аналізуючи цей інцидент, Т. Березовець, директор компанії стратегічного консалтингу Berta Communications, вважає, що негатив, накопичений сьогодні щодо «Свободи», пов'язаний з невмінням партії правильно працювати із суспільством. «Поведінка тієї ж Фаріон, яка розсварилася з усіма парламентськими журналістами, Михальчишин, який у грубій формі звернувся до львівських студентів, які фактично першими вийшли протестувати у Львові, показує, що ці люди застрягли в часі, причому років так 20, і не можуть пристосуватися до нових політичних реалій», – заявив політтехнолог.

У свою чергу директор Європейського інституту політичної культури

О. Булавін на цей рахунок має трохи іншу думку. За його словами, є певні сигнали розчарування та іміджевих втрат, які О. Тягнибок намагається швидше виправити, але сказати, що «Свобода» в рамках опозиційного триумвірату виглядає слабше, ніж УДАР чи «Батьківщина», поки не можна.

Разом з тим він зазначив, що цілком очевидно одне: присутність «Свободи» у владі жодним чином не поліпшило життя звичайних громадян. «У свисток іде енергія, пов'язана із зовнішньою політикою та іншими речами, але господарською роботою вони займатися не вміють і їм це не цікаво», – стверджує О. Булавін. На його думку, «поки що в західних областях це відчувається краще, тому Михальчишина й освистали, – люди просто не хотіли, виступаючи за євроінтеграцію, стати партійною підтанцювкою “Свободи”».

Експерт упевнений, що саме екстремістські схильності «Свободи» і псують загальне враження про них. «Я думаю, що якби зараз були вибори до Верховної Ради, то “Свобода” в жодному разі не набрала б такої великої кількості голосів. Більше того, важливо й те, що сьогодні на другий план пішли всі “заплічники” Тягнибока, останньою краплею була ситуація у Львові. Тому зараз лідеру “Свободи” доведеться поодиноці це все витягувати», – вважає директор Європейського інституту політичної культури.

У свою чергу голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко робити висновки не поспішає. «Я не схильний узагальнювати. І не важливо, де і що сталося – у Львові чи Києві, говорити ще рано», – зазначив експерт. Він вважає, що для подібних заяв важливо провести ретельний аналіз, і тільки після цього робити висновки. «Зрозуміло, що завжди будуть ті, хто негативно і критично ставляться до “Свободи”, але поки в мене немає ніяких підстав робити подібні висновки», – наголосив В. Фесенко.

За його словами, сидячи біля телевізора або біля екрана комп'ютера, говорити, що люди втомилися від «Свободи», немає підстав. «Можливо, я б і хотів так думати, але не можу. Побачу дані соціології, причому не одного центру із сумнівними даними, а шанованих соціологічних служб, тоді так, я зможу сказати, що є тенденція розчарування, а поки у мене такої можливості немає», – заявив експерт.

Директор Міжнародного інституту демократій С. Таран так само вважає, що сьогодні проблеми існують у всього політичного класу України і це – криза довіри. «Втрата довіри є у всіх. Тут не можна сказати, що в одних ці втрати більші, в інших менші, хіба що Партія регіонів, як партія влади, – абсолютний лідер у цьому питанні. У кожній політичній силі зараз є свої проблеми, опозиційні сили – не виняток», – заявив експерт.

На думку деяких експертів, феномен «Свободи» полягав у тому, що політична партія, яка не мала ні кадрового потенціалу, ні адекватної програми розвитку держави, виключно експлуатуючи історично-патріотичну тематику, змогла прийти до влади в трьох галицьких областях і навіть сформувати доволі численне представництво в парламенті. Оголосивши себе

єдиними політичними нащадками ОУН С. Бандери, вони легко скористалися націоналістичною кон'юнктурою, яка виникла після занепаду партій і рухів демократичного типу.

Щоправда, деякі експерти вважають, що «Свобода» мала б діяти більш рішучіше, адже ідеологія «бандерівців» була набагато радикальніша. Натомість вони, використовуючи революційно-націоналістичну риторику ОУН з ХХ ст., зайняли теплі місця в місцевих радах і діють у своїх інтересах. Обіцяючи своїм виборцям, що в них «не здригнеться рука», пройшли у парламент і зачалися.

Таку поведінку «Свободи» пояснила І. Фаріон, народний депутат із фракції ВО «Свобода». Вона зазначила, що одне з головних завдань влади сьогодні – нейтралізувати «Свободу». «Усі розраховували, що “Свобода” “рване”, і тоді її швиденько закриють і по тюрмах порозпихають. А “Свобода” непередбачувана, вона діє за принципом Мак’явеллі – є і левом, і лисом, тобто знає, як, коли і що. Ми на масакру людей не поведемо, тому що відповідаємо за кожне людське життя. І владу це дуже спантеличило. До речі, радикальний С. Бандера казав, що всі революції творяться винятково в площині духовності і культури, тобто не штука в писок заїхати виродку якомусь, не штука випустити автоматну чергу, а штука отримати потрібний результат», – наголосила І. Фаріон.

Натомість експерти вважають, що «Свобода» вигідна владі. За їхніми словами, присутність «Свободи» в політичному спектрі України вкрай необхідна діючій владі. Політична сила, яка тільки імітує радикальних націоналістів, а насправді такими не є, банально виконує роль запасного клапана, через який поволі стравлюється революційний запал. Революційні націоналісти на словах, а не на ділі, потрібні владі для того, щоб і надалі у своєрідний спосіб залишатися при владі. «Свобода» забезпечить якісну картинку для того, щоб на Сході й Півдні держави більшість виборців остаточно переконалася, що українська ідея є тотожною фашизму.

На думку експертів, присутність такої «Свободи» на Євромайдані потрібна владі також для того, щоб маркувати ліберально-демократичний громадянський рух націоналістичними гаслами зразка 30–40-х років ХХ ст., надавати йому ознак, зовнішньо подібних до нацистських рухів (червоно-чорні прапори, гасла «Україна понад усе», «Слава нації – смерть ворогам», банер з портретом Бандери на вході до КМДА тощо) і тим само компрометувати його в зародку. Таким чином відбувається маргіналізація противладного демократичного руху й найголовніше – підміна головної мети Майдану на псевдоісторичні гасла, які до більшості українців не промовляють.

Деякі експерти вважають, що за допомогою такої технології влада також унеможливує перемогу демократичного кандидата на наступних президентських виборах. Бо навіть у Центральній і Північній Україні помірковані громадяни можуть відмовитися голосувати за нього через «підтримку» його «Свободою». Відволікаючи Євромайдан від насущних проблем українського суспільства, як-от соціально-економічних реформ,

подолання бідності, несправедливості й корупції, гаслами про побудову національної держави та необхідність вшановувати національних героїв, влада через «Свободу» добивається розколу в Україні, налаштовує один проти одного регіони з різною історико-культурною традицією. Тобто діяльність ВО «Свобода» успішно допомагає владі й надалі маніпулювати українцями і на регіональному, і на загальнонаціональному рівні (*Матеріал підготовлено за інформацією таких джерел: У Києві пройшла смолоскипна хода з нагоди 105-річчя Бандери // <http://dt.ua>. – 2014. – 1.01; Учасники факельного шествія бросили дымовую шапку в «Прем'єр-Палас». Это провокация против партии и Бандеры // <http://censor.net.ua>. – 2014. – 2.01; ПР вважає факельні марші Свободи «викликом всьому українському суспільству і кожному громадянину» // <http://ua.korrespondent.net>. – 2014. – 3.01; Кримські депутати просять заборонити діяльність «Свободи» // <http://www.pravda.com.ua>. – 2014. – 17.01; А. Ілленко: «Учора громада вкотре довела, що не має страху перед псами режиму Януковича» // <http://www.svoboda.org.ua>. – 2014. – 11.01; Тягнибок поставив задачу перед опозицією // <http://minprom.ua>. – 2014. – 11.01; Тягнибок: Майдан должен высмеивать скандальные законы // <http://news.liga.net>. – 2014. – 18.01; Тягнибок предупреждает власть, что все может закончиться гражданской войной // <http://glavcom.ua>. – 2014. – 18.01; Чи є «Свобода» насправді «бандерівською»? // <http://zaxid.net>. – 2014. – 16.01; «Свобода» намагається піаритись за будь-яку ціну // <http://ukranews.com>. – 2013. – 26.11; Падіння «Свободи»: які тенденції «оголив» Євромайдан? // <http://provse.sk.ua>. – 2013. – 26.11).*

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Рибак наголошує на відповідальності лідерів депутатських фракцій за пошук шляхів урегулювання політичної кризи в державі.

Під час консультацій керівників депутатських фракцій у керівництва парламенту, що тривають останні два дні, сторони дійшли компромісу з ряду важливих питань.

Разом з тим Голова Верховної Ради звернув увагу, що непростим залишається питання щодо амністії учасників протестних акцій. 28 січня, закриваючи засідання позачергової сесії Верховної Ради України сьомого скликання, він зазначив, що опозиція й більшість досягли певного порозуміння, але є ще ряд питань, які необхідно узгодити остаточно.

Під час переговорів керівник парламенту заявив, що ультиматуми й політичні амбіції є абсолютно неприйнятними й усі сторони мають продемонструвати політичну гнучкість задля досягнення миру й спокою в державі. При цьому В. Рибак підкреслив, що влада продемонструвала конструктивну позицію, готовність до діалогу й здатність йти на поступки.

В. Рибак укотре підкреслив, що запорукою нормалізації ситуації в

державі є неухильне виконання депутатами своїх конституційних обов'язків *(Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 29.01).*

Голова Комітету з питань європейської інтеграції Г. Немиря, співголови Комітету парламентського співробітництва Україна – ЄС П. Порошенко й С. Тігішко та член Комітету з питань європейської інтеграції І. Геращенко провели зустріч зі спеціальною делегацією Європейського парламенту на чолі з головою Комітету Європарламенту у закордонних справах Е. Броком.

Сторони обговорили питання, пов'язані з політичною кризою в Україні, і шляхи мирного виходу з неї.

Члени делегації закликали владу України припинити насильство по відношенню до мирних демонстрантів і закликали всі сторони використовувати політичні засоби для вирішення конфлікту. Зокрема, вони привітали скасування парламентом України антидемократичних законів від 16 січня.

Г. Немиря подякував Європарламенту «за підтримку народу України у такий важкий і небезпечний час».

П. Порошенко наголосив, що «єдина Європа повинна бути разом з Україною. Дякую за Вашу допомогу в нашій боротьбі за демократію та європейські цінності».

Під час зустрічі обговорювалося прийняття закону про амністію, включаючи декілька тисяч українців, затриманих після початку масових протестів на підтримку євроінтеграції.

Г. Немиря висловив вдячність Європарламенту за постійні зусилля, спрямовані на звільнення лідера опозиції Ю. Тимошенко, і пропозицію направити її на лікування *(Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 29.01).*

Народний депутат В. Литвин розповів, що серед більшості народних депутатів панує обурення тим, що через неможливість домовитися серед керівників п'яти фракцій інші депутати не мають можливості працювати. Про це він розповів у кулуарах парламенту, передає кореспондент УНН.

В. Литвин зазначив, що народні депутати вважають, що перемовники під час своїх діалогів у кабінеті В. Рибака в першу чергу думають про те, як їм працевлаштуватися в Кабінеті Міністрів – тому мало працюють над узгодженням своїх позицій.

«Я так розумію, що в тому форматі, у якому вони зараз зустрічаються, рішення не знайдуть. Ми, депутати, два місяці вже мовчимо, і це є дуже цікавим способом роботи ВР. Парламент мовчить через те, що п'ять людей не можуть знайти рішення. Це просто театр абсурду», – сказав нардеп

(Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 29.01).

Коммунисты считают провокацией сбор подписей за отставку И. Калетника. Об этом в интервью «РБК-Украина» заявил первый заместитель председателя фракции КПУ А. Голуб.

«В КПУ уверены, что эта инициатива по сбору подписей за отстранение нашего вице-спикера не будет поддержана. Мы уверены, что не будет как 150 подписей, так и 226 голосов», – сказал он. А. Голуб подчеркнул, что появление данного проекта постановления является провокацией в отношении Компартии. «Нет никаких предпосылок для того, чтобы говорить о каких-то трениях между Компартией и фракцией Партии регионов. На данный момент каких-то переговоров в этом плане нет. Я не исключаю, что это провокация со стороны оппозиции», – сказал он (*Четверта Влада (<http://4vlada.net>). – 2014. – 29.01*).

Народний депутат С. Міщенко пропонує дати можливість Конституційному Суду скасовувати власні рішення. Про це він розповів у коментарі журналістам у кулуарах парламенту, передає кореспондент УНН.

Депутат повідомив, що вже зареєстрував відповідний законопроект.

С. Міщенко пропонує дати змогу Конституційному Суду скасовувати свої рішення повністю чи частково. «Уже завтра ми можемо прокинутися в парламентсько-президентській республіці», – пояснив С. Міщенко наслідки ухвалення такого документа.

Додамо, Президент В. Янукович погодився створити робочу групу для переходу до парламентсько-президентської республіки (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 29.01*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України прийняв відставку Прем'єр-міністра України М. Азарова, задовольнивши його заяву про відставку.

Оскільки за ст. 115 Конституції України відставка Прем'єр-міністра України має наслідком відставку всього складу Кабінету Міністрів України, Президент України прийняв і відставку уряду держави.

Водночас глава держави, керуючись нормою ч. 5 ст. 115 Конституції України, доручив Кабінету Міністрів України продовжувати виконувати повноваження до початку роботи новосформованого Кабінету Міністрів України.

Відповідно до ч. 3 ст. 17 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» всі члени Кабінету Міністрів України, які перебувають у відставці, звільняються зі своїх посад з початку роботи новосформованого Кабінету

Міністрів України. Таким чином, усі діючі члени Кабінету Міністрів України продовжують працювати на посадах і здійснювати покладені на них повноваження до звільнення з посад в установленому Конституцією України порядку.

За чинним законодавством призначення Прем'єр-міністра України здійснюється Президентом України за згодою більше половини від конституційного складу Верховної Ради України; письмове подання про надання згоди на призначення на посаду Прем'єр-міністра України вноситься Президентом України до Верховної Ради України після прийняття рішення про відставку Кабінету Міністрів України, припинення повноважень Прем'єр-міністра України; Верховна Рада України розглядає подання Президента України не пізніше ніж у п'ятиденний термін з дня внесення такого подання до парламенту (п. 12 ч. 1 ст. 85, п. 9 ч. 1 ст. 106, ч. 2 ст. 114 Конституції України, ст. 8 Закону України «Про Кабінет Міністрів України», ст. 205 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України «Про Регламент Верховної Ради України») *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 28.01).*

В Адміністрації Президента відбулася зустріч Президента України В. Януковича з єврокомісаром з питань розширення та європейської політики сусідства Ш. Фюле.

У зустрічі брали участь глава Адміністрації Президента України А. Ключев, голова представництва ЄС в Україні Я. Томбінські *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 28.01).*

Президент України В. Янукович провів зустріч зі спеціальним посланником Генерального секретаря ООН до України Р. Серрі.

У понеділок, 27 січня, Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй Пан Гі Мун під час телефонної розмови з Президентом України В. Януковичем висловив готовність направити до України спеціального посланника ООН для участі в діалозі щодо врегулювання політичної кризи *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 29.01).*

Президент України В. Янукович провів зустріч з високим представником Європейського Союзу в закордонних справах і безпековій політиці К. Ештон.

У зустрічі також узяв участь голова представництва ЄС в Україні Я. Томбінські *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 29.01).*

Глава Адміністрації Президента України А. Клюєв зустрівся зі спеціальною делегацією Європейського парламенту на чолі з головою Комітету Європарламенту у закордонних справах Е. Брокком.

Під час бесіди в Адміністрації Президента були обговорені шляхи врегулювання внутрішньополітичної ситуації в Україні на основі взаємоприйняттого компромісу шляхом широкого діалогу влади з опозицією та громадянським суспільством, спільних зусиль з метою стабілізації ситуації та утримання від застосування насильницьких методів.

За його словами, для цього мають бути узгоджені позиції влади й представників опозиції, а також врахована позиція представників громадських організацій. Влада відкрита до діалогу, підкреслив А. Клюєв. «Головне сьогодні – заспокоїти суспільство, зупинити протистояння. У жодному разі не можна допускати кровопролиття. Це чудово розуміють представники влади й опозиційних сил», – сказав він. Після стабілізації ситуації Україна має продовжити євроінтеграцію, наголосив глава Адміністрації Президента України.

Депутати Європейського парламенту підтвердили високу увагу з боку Європейського Союзу до подій в Україні та висловили готовність будь-яким чином сприяти мирному врегулюванню ситуації. У цьому контексті Е. Брок привітав останні рішення Верховної Ради України щодо скасування деяких законів від 16 січня 2014 р. як крок на шляху виходу з кризи (***Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 29.01.***

Представник Президента України в Верховній Раді народний депутат України Ю. Мірошніченко вважає, що з метою вирішення політичної кризи в переговорах мають узяти участь усі сторони конфлікту.

«Усі сторони протистояння мають бути відповідальними і взяти участь у перемовинах з політичними опонентами, щоб знайти цивілізований вихід зі складної ситуації, що склалася», – заявив Ю. Мірошніченко.

На його переконання, усім сторонам протистояння навіть у найскладніших умовах потрібно керуватися здоровим глуздом і не допустити руйнування державності, яка такою дорогою ціною була здобута багатьма поколіннями українців. «Закликаю усіх нас до політичного діалогу, який має відновити довіру в політикумі й суспільстві та дасть змогу напрацювати спільний план дій по виходу із суспільно-політичної кризи», – підсумував народний депутат (***Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 28.01.***

М. Азаров подякував за роботу й попросився з керівництвом Секретаріату Кабінету Міністрів України та працівниками апарату Прем'єр-міністра.

«Я хочу подякувати вам за те, що ці чотири роки ви наполегливо працювали й підтримували надскладну роботу уряду з модернізації нашої країни. Я хочу побажати вам здоров'я, успіху і всього найкращого», – сказав він (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 29.01).

М. Азаров на початку засідання уряду 29 січня представив уряду першого віце-прем'єр-міністра С. Арбузова, який здійснюватиме керівництво Кабінетом Міністрів.

М. Азаров висловив переконання, що під керівництвом С. Арбузова «Кабінет Міністрів у цей відповідальний період впорається з покладеними на нього Президентом обов'язками». «Я бажаю Вам всім добра, благополуччя, успіхів, здоров'я та процвітання нашій країні», – сказав М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 29.01).

В умовах непростой ситуації Президент України та уряд зберегли керованість економікою й бюджетною системою нашої країни. Про це заявив в. о. першого віце-прем'єр-міністра України С. Арбузов, під головуванням якого пройшло засідання Кабінету Міністрів 29 січня.

Зокрема, він підкреслив, що громадяни своєчасно отримують виплати з бюджету, а платежі проходять за розкладом: «Станом на 27 січня Пенсійний фонд виплатив пенсії майже 14 млн громадян. На ці цілі протягом місяця було направлено понад 21 млрд грн. Це повністю задовольнило січневу потребу в коштах. Крім того, Державне казначейство повністю профінансувало витрати на виплату державних соціальних допомог за січень».

С. Арбузов також повідомив, що витрати з бюджету на допомоги малозабезпеченим сім'ям, сім'ям з дітьми, виплати дітям-інвалідам й інвалідам з дитинства перевищили 3,4 млрд грн. «Люди чекають на своєчасну виплату пенсій, стипендій, допомог. Незахищені верстви населення не повинні стати заручниками політичної ситуації», – зазначив він.

С. Арбузов також звернув увагу на те, що фінансово-банківська система країни продемонструвала достатній запас міцності. «Банки забезпечені ліквідністю, Національний банк надійно контролює ситуацію на грошово-кредитному ринку, розширив свою присутність на валютному ринку й буде забезпечувати його надалі», – зазначив він.

Значним фактором фінансової стабільності України С. Арбузов назвав домовленості президентів України й Росії, зокрема про надання кредиту нашій країні. «Ми вже отримали перший транш в 3 млрд дол. і очікуємо вже найближчим часом отримати другий транш у розмірі 2 млрд дол.»

Коментуючи співпрацю з Китаєм, С. Арбузов нагадав, що нещодавно за

підтримки Президента України було підписано понад 20 договорів, меморандумів і контрактів у фінансовій, виробничій та енергетичній сферах на багатомільярдні суми.

Крім того, за словами С. Арбузова, уряд виконує міжнародні зобов'язання, зокрема щодо транзиту газу: «Україна ще раз підтвердила статус надійного партнера Євросоюзу в питаннях поставок енергоносіїв. І сьогодні ми розглянемо важливе питання модернізації чергової ділянки транзитного газопроводу Уренгой – Помари – Ужгород».

Також він звернув увагу на необхідність подальшого залучення іноземних інвестицій у країну. Але в умовах політичної нестабільності інвестори зазвичай ставлять свої гроші в «лист очікування». У зв'язку з цим С. Арбузов дав доручення міністру економічного розвитку та торгівлі, міністру фінансів, а також міністру доходів і зборів активізувати діалог і відповідні заходи з інвесторами (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 29.01*).

Уряд повинен зробити все можливе для стабільного функціонування держави. Про це заявив в. о. першого віце-прем'єр-міністра України С. Арбузов на засіданні Кабміну 29 січня.

«Зараз в суспільстві, між владою й опозицією, іде діалог і пошук рішень для виходу з дуже непростой ситуації. Тому ми повинні сконцентруватися і зробити все можливе для стабільного функціонування держави», – заявив С. Арбузов.

Він підкреслив, що Президент України й народні депутати зробили важливі кроки для пошуку компромісу. «У той же час повноцінний компроміс можливий лише за умови взаємної поваги до позицій усіх учасників переговорів. Потрібно відмовитися від агресії та ультиматумів. Єдиний шлях зняти кризу і знайти розуміння – діалог. Уряд, зі свого боку, готовий забезпечити належні умови для досягнення національної стабільності», – зазначив він.

Також С. Арбузов додав, що сьогодні дуже важливо: нівелювати негативний вплив ситуації на економічні процеси; своєчасно проводити соціальні виплати і виконувати інші зобов'язання держави (особливо в тих регіонах, де були захоплені приміщення місцевих органів влади); гарантувати надання необхідної медичної допомоги постраждалим з обох сторін політичного протистояння.

«Користуючись нагодою, хотів би від імені уряду висловити свої співчуття сім'ям загиблих у цих протистояннях. Мені шкода, що постраждало багато людей, у тому числі журналістів. Сподіваюся, що розслідування всіх справ буде швидко завершено. Сподіваюся, що більше не буде жертв і постраждалих у протистояннях», – підкреслив С. Арбузов (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 29.01*).

Актуальними завданнями для уряду сьогодні є забезпечення своєчасних виплат заробітних плат і безперебійна робота всіх систем життєзабезпечення країни. Про це заявив в. о. першого віце-прем'єр-міністра України С. Арбузов на засіданні Кабміну.

С. Арбузов зазначив, що в цілому по країні за 20 днів січня 2014 р. заборгованість із заробітної плати зменшилася на 23 млн грн, або майже на 3 %. Водночас, за його словами, в окремих регіонах заборгованість зростає: «Зокрема, у Києві – на 13,5 млн грн, Волинській області – на 1,1 млн грн, в Івано-Франківській і Вінницькій областях – на 0,3 і 0,5 млн відповідно».

Він підкреслив, що місцеві органи виконавчої влади повинні проаналізувати причини зростання заборгованості й забезпечити її кардинальне зменшення, а про вжиті заходи відзвітувати перед Кабінетом Міністрів.

С. Арбузов також звернув увагу на необхідність чіткої роботи системи життєзабезпечення країни, особливо в зимовий час. «Враховуючи прогноз погоди, у пріоритетні питання виходять: забезпечення безперебійної діяльності житлово-комунального господарства, своєчасне розчищення доріг, здійснення оперативного ремонту електромереж, пошкоджених у результаті снігопадів і сильного вітру», – зазначив він.

У зв'язку з цим С. Арбузов доручив профільним міністрам організувати роботу відповідно до зазначених завдань. «Необхідною передумовою для цього є розблокування адміністративних будівель, щоб органи влади в регіонах могли належним чином виконувати свої функції», – додав він (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 29.01*).

У зв'язку з погіршенням погодних умов за завданням уряду в регіонах працює понад 4,3 тис. пунктів обігріву й чергує понад 1 тис. соціальних патрулів. З початку роботи в пунктах обігріву вже врятовано від переохолодження понад 32 тис. людей, у тому числі за останню добу – понад 3 тис. людей. Про це заявив віце-прем'єр-міністр, голова Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій О. Вілкул.

За даними Гідрометцентру, у найближчий тиждень погодні умови ускладнюватимуться. «Необхідно за будь-яких умов захистити людей від холоду та небезпечних ситуацій», – сказав О. Вілкул.

Також з 20 січня почали працювати 263 пункти обігріву й понад тисячу медичних працівників Червоного Хреста. «Особливо хочу відзначити, що до цієї роботи долучилися волонтери. Це дуже важливо. Велика подяка всім українцям, які висловлюють свою життєву позицію саме так: допомагаючи країні та конкретним людям», – сказав О. Вілкул.

У зв'язку з подальшим погіршенням погодних умов О. Вілкул доручив тримати в посиленому цілодобовому режимі аварійні й рятувальні служби (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 29.01*).

Голова Державної інспекції України з контролю за цінами О. Кисельов запевняє, що політичні події в державі не призведуть до подорожчання продовольчих товарів. Про це він заявив під час прес-конференції в «Укрінформі» 29 січня.

«Жодних тенденцій до подорожчання продовольчих товарів через політичні події у державі немає і не буде. Як у грудні минулого року, так і в січні 2014 р., ми спостерігаємо звичайні коливання цін на продовольчі товари в межах 1–3 %. Дешевшали хліб, яловичина, птиця, сало, зафіксовано істотне зниження цін на курячі яйця. Є й неістотне подорожчання деяких товарів, проте воно також є цілком зрозумілим і типовим для цієї пори року, та ніякого відношення до політичних подій не має», – сказав О. Кисельов (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2014. – 29.01).

ПОЛІТИКА

Умова про згортання Євромайдану неприйнятна для людей, заявив А. Яценюк після ранкових переговорів голів фракцій у спікера Верховної Ради.

«Наші політичні опоненти виставляють умову, за якою треба закрити Майдан, і тоді амністія стане діючою. Такі умови для людей є неприйнятними», – сказав він парламентським журналістам, повідомляє «Батьківщина». «Зараз іде дискусія, як знайти правильне рішення», – повідомив А. Яценюк.

Він наголосив, що під амністію не підпадатимуть умисні вбивства, напади на журналістів, викрадення й катування людей. «Тобто всі справи, коли наших активістів убили невідомі особи, повинні бути розслідувані, злочинці повинні бути встановлені», – заявив А. Яценюк.

«Жоден посадовець, жоден міліціонер не буде підпадати під амністію, якщо він скоїв напад на журналістів», – наголосив він. А. Яценюк також зазначив, що стаття про катування і викрадення людей теж не підпадатиме під «амністію». «Зараз багато людей зникли. Генеральна прокуратура і всі правоохоронні органи повинні негайно встановити місце знаходження цих людей», – заявив він (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2014. – 29.01).

Влада навмисно затягує прийняття змін до Конституції, говорячи, що її реально змінити не менше ніж за дві сесії парламенту, тоді як за зміни в реальності можна проголосувати до вересня 2014 р. Про це на брифінгу заявив лідер фракції «Батьківщина» А. Яценюк, передає кореспондент УНН.

«Ми вважаємо, що термін внесення змін до Конституції має бути якомога коротшим, а наші політичні опоненти наполягають, що на це

потрібен один рік. Якщо уважно подивитися Конституцію і якщо є згода сторін, то ми можемо у вересні 2014 р. остаточно затвердити нову редакцію Конституції», – зазначив нардеп (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 29.01).

Опозиція не має намірів виконувати прийнятий закон про амністію мітингувальників при умові розблокування ними адмінбудівель і готується до укріплення оборони Майдану з метою перешкодити силовому розгону. Про це в коментарі УНН розповів комендант Майдану депутат А. Парубій.

За його словами, опозиція після голосування за законопроект Ю. Мірошніченка відчуває себе певною мірою ошуканою, а мітингувальники не мають намірів розходитися з Майдану і звільняти адмінбудівлі.

«Я зараз йду до людей на Майдан, і ми безперечно посилюватимемо охорону на Майдані», – зазначив А. Парубій у коментарі УНН.

Водночас представник Президента України у ВР Ю. Мірошніченко (автор законопроекту про амністію) заявив на брифінгу журналістам після голосування, що силового розгону Майдану не буде ні за яких умов, а проголосований законопроект про амністію вступить у силу одразу ж після підписання Президентом й опублікування в ЗМІ (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 30.01).

Народний депутат від фракції Партії регіонів С. Ківалов розповів УНН про важливість прийнятого законопроекту Ю. Мірошніченка щодо амністії мітингувальників і чому ПР проголосувала за нього.

«Ми підтримали законопроект колеги Мірошніченка тому, що, по-перше, треба понизити політичний градус у країні, зняти напруження в суспільстві. По-друге, це реальний механізм звільнити всіх затриманих від кримінального переслідування, хоч вони і вчинили протиправні дії», – зазначив народний депутат.

«У різних політичних сил різне бачення і ситуації, і виходу з неї. Нагадаю, що в цей документ були внесені деякі зміни, на яких наполягала опозиція. Однозначно можна сказати лише одне: людей, загиблих на Майдані, дуже шкода. Саме щоб такого не повторилося, потрібні реальні кроки політиків, потрібен компроміс. Ми не можемо собі дозволити два дні провести в консультаціях і піти з нульовим результатом. Треба з чогось починати», – зауважив С. Ківалов.

За його словами, багато в чому успішному голосуванню в середу сприяв Президент України В. Янукович. «Його аргументацію на користь законопроекту фракція почула. В результаті всі обвинувачені в “майданних заворушеннях” будуть амністовані. Це поступка з боку влади. А як поступка з боку мітингувальників – буде звільнення ними адміністративних приміщень

– обласних адміністрацій і будівель міністерств», – сказав экс-очільник ЦВК.

С. Ківалов особливо підкреслив, що мирних мітингувальників ніхто не буде «виселяти» ні з Майдану, ні з Українського дому, ні з Будинку профспілок.

«Тому я вважаю це голосування компромісним рішенням. Це той мінімум, з якого ми, народні депутати, почали процес виведення країни з глибокої політичної стагнації. Опозиції не все тут подобається, але на те й існує політика – мистецтво неможливого. Треба шукати прийнятні рішення і вміти домовлятися», – резюмував С. Ківалов (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 30.01).

Ти на поступки повинна не тільки влада, але й опозиція, і якби обидві зі сторін були зацікавлені у швидшому вирішенні конфлікту, то ухвалений вчора закон Ю. Мірошніченка про амністію підтримала б не тільки парламентська більшість, але і опозиціонери. Таку думку в коментарі УНН висловив український політолог К. Бондаренко.

«Я з одного боку розумію опозицію, яка хоче, як то кажуть, без анексій і контрибуцій розв'язати конфлікт і відновити мир. Та з другого боку, якщо мова йде про компроміс, то очевидно поступитися якимись моментами має кожна зі сторін – і влада, і опозиція. Якщо поступатиметься тільки влада, а опозиція – ні, то це вже не компроміс, а ультиматум», – зазначив К. Бондаренко.

На думку політолога, опозиція не зацікавлена у швидкому розв'язанні суспільно-політичної кризи в країні, інакше б вона підтримала закон про амністію, запропонований Ю. Мірошніченком.

«Опозиція тільки загострює наявний сьогодні конфлікт. Якби вона хотіла чимшвидше його розв'язати, то проголосувала б за закон Мірошніченка про амністію. Додам, що опозиціонери зараз перебувають у деякій ейфорії. Роблю такі висновки із вчорашніх їхніх заяв про те, що у них буде конституційна більшість, чого не сталося. Ми знову побачили, що влада все-таки контролює свою парламентську більшість», – зауважив К. Бондаренко.

Ще однією проблемою опозиційних сил експерт називає їх нездатність контролювати сьогодні Майдан.

«Опозиціонери розуміють, що майданівці не сприймуть ухвалений закон про амністію, а вимагатимуть радикалізації дій. Тому опозиційні політики підтримують курс протестувальників, а не ухвалений закон. Річ у тім, що вони втратили контроль над Майданом», – підкреслив К. Бондаренко.

Він важжає, що Президент В. Янукович, який вчора прибув до Верховної Ради, не чинив тиск на своїх депутатів, а засвідчив, що продовжує контролювати ситуацію в парламенті і країні в цілому. Експерт також заперечив наявність розколу серед народних депутатів фракції Партії Регіонів.

«Янукович своїм приїздом продемонстрував, що він далі контролює

ситуацію в парламенті і країні. Президент не тиснув на депутатів. Адже тиск може проявлятися тільки у двох моментах: з одного боку, через шантаж і погрози, з іншого – через конкретні санкції. Ні першого, ні другого Янукович поки що не використовує. А що стосується розколу у Партії регіонів, то про нього сьогодні говорити не доводиться. У окремих депутатів є своя позиція, і це нормально. А якби був справжній розкол, то ми б сьогодні бачили в парламенті не одну фракцію ПР, а вже кілька», – акцентував К. Бондаренко.

Політолог переконаний, що ухвалений закон Ю. Мірошніченка про амністію після набуття ним чинності має виконуватися українськими громадянами. Втім, на його думку, Майдан продовжить стояти, а демонстранти будуть витіснені із адміністративних будівель.

«Я не думаю, що буде силовий розгін Майдану, він продовжить стояти і далі, але людей можуть витіснити із адміністративних будівель. Я думаю, зроблено це буде мирно. Ми всі вже побачили, що застосування сили не дає продуктивних результатів, а несе тільки загострення конфлікту», – зазначив експерт (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>)*. – 2014. – 30.01).

В. о. міністра юстиції О. Лукаш вважає незаконними рішення про заборону діяльності окремих політичних партій. Про це сказано в її заяві, розміщеній на сайті Міністерства юстиції. У ній ідеться про заборону діяльності Партії регіонів і Комуністичної партії України. Водночас нічого не сказано про заборону діяльності партії «Свобода» в Криму.

О. Лукаш нагадала, що станом на 28 січня 2014 р., за даними Реєстру політичних партій, в Україні зареєстровано 201 політичну партію. «Політичні партії є рівними перед законом. Органам державної влади й органам місцевого самоврядування заборонено виокремлювати у своєму ставленні певні політичні партії, надавати їм переваги чи привілеї. Втручання з боку органів державної влади та органів місцевого самоврядування у діяльність політичних партій забороняється. Гарантією невтручання держави у діяльність політичної партії є виключно судова заборона на діяльність такої політичної партії і визнання вичерпних підстав для заборони політичної партії», – наголошено в заяві.

В. о. міністра також зазначила, що заборона діяльності політичних партій поза судовим розглядом суперечить європейським стандартам функціонування політичних партій. «Отже, рішення про встановлення заборони діяльності політичних партій, прийняті поза судовим розглядом, не можуть мати жодної юридичної сили та не визнаються демократичним суспільством. Такі рішення є поза законом», – пояснила О. Лукаш (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2014. – 29.01).

«Свобода» не підтримує повернення до Конституції 2004 р., заявив лідер цієї політсили О. Тягнибок. Про це він сказав в інтерв'ю телеканалу

«Рада».

«Повернення до Конституції 2004 р. має певний свій позитив, але й має дуже багато негативу», – зазначив він. За його словами, у цій версії Конституції передбачається обрання парламенту за пропорційною системою, тому її повернення означатиме дострокові парламентські вибори.

«Ми, у принципі, не проти проведення дострокових парламентських виборів, але, на нашу думку, вони б мали бути разом з президентськими виборами достроковими... Який сенс йти на повернення Конституції 2004 р., якщо парламент розпустять, а Президент залишиться зі значною частиною своїх повноважень?» – запитує О. Тягнибок.

Крім того, вважає лідер «Свободи», прийнятті минулого року євроінтеграційні закони суперечитимуть цій версії Конституції. «Ми її як таку не підтримуємо, ми є проти парламентсько-президентської форми правління в державі, оскільки ...ми виступаємо за президентську форму правління, – сказав О. Тягнибок. – Ми за те, щоб представниками Президента на місцях були прокурори, щоб голови обласних адміністрацій обиралися громадою, щоб формувалися виконкоми на місцях, щоб була виборність суддів».

Однак «на цьому етапі, щоб зрушити з місця», «Свобода», за словами О. Тягнибока, підтримає створення комісії, «яка б сформувала один або кілька варіантів Конституції, які можна було б винести на референдум».

Як відомо, повернення до Конституції зразка 2004 р. є однією з вимог опозиції в переговорах з владою; необхідність такого кроку обґрунтовувалася можливістю обмежити повноваження Президента, які за час президентства В. Януковича були істотно розширені (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2014. – 28.01*).

Перший президент України Л. Кравчук пропонує депутатам створити комісію для реформування Конституції й пропонує свої послуги як гаранта переговорів між опозицією і владою. Про це він сказав у середу з трибуни Верховної Ради.

«Весь світ і Україна визнають, що держава перебуває на межі громадянської війни. У країні двовладдя. Акції протесту переросли у повстання, – наголосив Л. Кравчук. – Це є просто революція, ...повалення влади. Це не є щось надзвичайне. Просто треба речі називати своїми іменами».

Екс-президент закликав депутатів відповідально поставитися до ситуації, щоб зупинити процес розвалу керування державою. «Потрібно розвести протиборчі сторони, сказавши людям, що є план, погоджений із Президентом, з Верховною Радою, виходу України з політичної кризи. Цей план окреслити. Люди розумні. Вони з тим погодяться і підуть назустріч», – вважає Л. Кравчук.

Л. Кравчук підтримує процес реформування Конституції. Екс-президент пропонує депутатам створити комісію, якій будуть передані напрацювання

Конституційної Асамблеї і яка вирішить, який варіант приймати – парламентсько-президентський чи президентсько-парламентський.

Він пропонує, оскільки є глибока недовіра між опозицією й Президентом, стати разом з Л. Кучмою гарантами цих переговорів і доносити до народу їхні результати (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2014. – 29.01).

Несмотря на определенный прогресс в переговорном процессе власти и оппозиции, протестующие в центре Киева 29 января продолжали укреплять баррикады и патрулировать территорию. Возле каждой баррикады находится пост самообороны. Об этом сообщает радио «Свобода».

Также на ул. Институтской сооружена пятиметровая дозорная башня, с которой участники Евромайдана наблюдают за возможными подступами к охраняемому периметру.

Отметим, что вторые сутки в центре Киева мирнопротестующие и силовики прекратили позиционную борьбу и перманентные перестрелки. И посторонние наблюдатели, и сами протестующие называют это перемирием на время переговоров между лидерами оппозиции и представителями власти (*ЛІГАБізнесІнформ (http://news.liga.net/articles/politics)*. – 2014. – 29.01).

«Свободівці» й представники самообороны Майдану звільнили будівлю Міністерства аграрної політики. Про це у своєму Twitter повідомляє О. Нарішкін.

«Учора ввечері рада Майдану одноголосно обговорила ситуацію в Україні: які кроки потрібно втілювати, який мандат на дію в Раді дає Майдан депутатам... У зв'язку з необхідністю звільнення затриманих активістів (радою Майдану) було ухвалено звільнити приміщення Мінагрополітики. Зараз це рішення виконується», – заявив Ю. Сиротюк, керівник прес-служби «Свободи». «Представники “Спільної справи” знали про це рішення. Наскільки мені відомо, з ними вів переговори Порошенко, з ними вів переговори Аваков, комендант Майдану. З ранку довелося вести переговори ...за допомогою більш вагомих аргументів», – зазначив він.

Переговори відбулися успішно, і «Спільна справа» залишає будівлю, нібито плануючи перебазуватися в Український дім. «Спільна справа» заявляє, що сутички в МінАПК спровокували активісти партії «Свобода» і що під час штурму було поранено з травматичної зброї трьох активістів.

У будівлі міністерства на перших чотирьох поверхах розбиті двері, розкидані вогнегасники й пожежні рукави. Штурмовиків поливали водою з пожежних рукавів із п'ятого поверху. Загалом у будівлі Мінагропроду вісім поверхів.

Депутат від фракції «Батьківщина» А. Сенченко заперечує, що це був штурм будівлі й те, що застосовувалася зброя. «Це було командно-штабне

навчання. Щодо поранень, так на війні без подряпин не буває», – сказав він.

Як відомо, активісти «Спільної справи», очолювані О. Данилюком, зайняли приміщення МінАПК у п'ятницю, 24 січня. Раніше «свободівці» їх вигнали з будівлі Київської міськдержадміністрації «за погану поведінку» (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2014. – 29.01*).

На Майдане создали Национальную гвардию.

Как сообщает 5 канал, принимают в гвардию будут всех желающих, кто даст обет украинской нации, поскольку, по мнению организаторов, она важнее присяге украинскому народу.

В состав Национальной гвардии уже вошли самооборона Майдана, казаки и «Правый сектор», один из отрядов которого – «Викинги» – уже дал обет. В обете гвардейцы поклялись украинской нации защищать ее.

Состав руководителей Национальной гвардии должны сформировать в ближайшее время. Также организаторы обещают рассказать подробнее о новом формировании, его составе и задачах (*Четверта Влада (http://4vlada.net). – 2014. – 29.01*).

У МВС пригрозили «євромайданівцям» кримінальними справами за «створення незаконних воєнізованих формувань». Про це повідомляє прес-служба відомства.

Так у міліції відреагували на новину про створення на Євромайдані Національної гвардії. Як відомо, мітингувальники, які до неї вступили, прийняли присягу «українській нації».

За словами МВС, «у повідомленнях ЗМІ висвітлюються факти організації, озброєння та тренування цих осіб з метою чинення опору представникам влади». Міліція закликала «організаторів та учасників незаконних воєнізованих формувань припинити протиправну діяльність».

Оскільки «згідно зі ст. 260 (створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань) Кримінального кодексу за створення воєнізованих або збройних формувань та участь у їх діяльності передбачені санкції у вигляді позбавлення волі на строк до восьми років». Керівництво такими формуваннями спричинає до позбавлення волі на строк до десяти років, наголосили в МВС.

Як відомо, МВС поширює повідомлення про наявність зброї у протестувальників на Майдані. У Штабі національного спротиву неодноразово спростовували ці заяви й демонстрували послам іноземних держав відсутність зброї на Євромайдані (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2014. – 29.01*).

Председатель партии УДАР В. Кличко призывает Генпрокурора В. Пшонку разыскать лидера Автомайдана Д. Булатова.

В. Кличко обратился к В. Пшонке с просьбой предоставить обществу полную информацию о ходе следствия об исчезновении одного из лидеров Автомайдана Д. Булатова и разыскать его. «Прошла уже неделя, как исчез один из лидеров Автомайдана Д. Булатов, а следствие до сих пор не предоставило обществу никакой информации о расследовании этого дела», – цитирует В. Кличко пресс-служба УДАРа (*ЛИГАБізнесІнформ* (<http://news.liga.net/articles/politics>). – 2014. – 28.01).

Учреждения культуры просят украинские власти защитить их от экстремистов.

Национальный художественный музей – один из старейших на Украине – просит считать свою территорию нейтральной зоной.

Учреждение уже вторую неделю живет на линии фронта. Баррикады и горящие покрывки – это все происходит буквально в 100 м от входа в музей, и до него, находящегося «в тылу» у внутренних войск и «Беркута», порой долетают камни и прочие снаряды со стороны «мирных митингующих». О своем закрытии музей сообщил еще неделю назад, после начала противостояния на ул. Грушевского. Но редкий любитель искусства мог в последние месяцы добраться до музейного особняка, минуя все «революционные» и милицейские кордоны. В связи с этим коллектив музея обратился с заявлением к руководству страны и оппозиции.

Тем временем не только музейщики требуют от власти и оппозиции гарантий безопасности. В частности, свою обеспокоенность ситуацией в центре столицы высказали руководство Национального академического театра русской драмы им. Л. Украинки, Национальной музыкальной академии им. Чайковского. И уж совсем в подвешенном состоянии существует Национальная музыкальная академия. «Официально педагогический процесс не останавливался, некоторые студенты ходят на занятия, некоторые – на Майдан. Нам дали пару постоянных постовых, но, как понимаете, от захвата это не спасет. Начнись что – будем защищать коллекционные инструменты до последнего. Серьезного вреда окружающая обстановка академии пока не нанесла, кроме, возможно, психологического», – пояснила секретарь академии Л. Шуцкая (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 29.01).

Штурмы, пикеты, майданы: акции протеста в регионах.

В *Житомире* 29 января под облгосадминистрацией собрались два митинга – в поддержку Евромайдана и сторонники действующей власти. ВО «Свобода» сообщает, что во время митинга было принято решение о создании Народной рады. Конфликтов не было, к 14:30 провластный митинг разошелся.

В *Одессе* вход в ОГА перекрывают бетонными блоками на случай возможного штурма. Также в городе 28 января прошел митинг в поддержку

Евромайдана. Во время акции активисты приняли решение синхронизироваться с киевским Евромайданом и не расходиться, пока стоит Майдан в столице. Примерно 300 человек держали в руках флаги Евросоюза и Украины. Также в Одессе была избрана Народная рада, в состав которой вошли известные горожане: артисты, общественные деятели, журналисты.

По инициативе местной власти на улицах *Луганска* появились народные дружины по защите города от экстремистских движений. В частности, сотрудники «Луганскугля» намерены нести патруль на протяжении нескольких дней, группами по три-четыре человека. Их отличительный знак – голубая лента на рукаве.

На всех окнах *Херсонской* областной государственной администрации первого этажа установили решетки. Также планируется и установка решеток на входные двери. Накануне вокруг здания облгосадминистрации установили металлические щиты.

Власти *Днепропетровска* после воскресного штурма здания ОГА усилили охрану областной администрации – за забором, который огораживает здание, в несколько рядов натянута колючая проволока.

В *Симферополе* 28 января прошел митинг крымских татар. У здания представительства Президента Украины в Крыму собрались около 600 человек. Глава меджлиса крымскотатарского народа Р. Чубаров заявил, что этой акцией ее участники выражают свою гражданскую позицию по поводу сложившейся политической ситуации в стране, а также подчеркнул, что это мирная акция протеста. «Это акция мирная, еще раз подчеркну. Но если кто-то захочет устраивать провокации – мы дадим отпор», – заявил Р. Чубаров (*ЛИГАБизнесИнформ* (<http://news.liga.net/articles/politics>). – 2014. – 29.01).

Неизвестные 29 января около пяти часов утра совершили нападение на помещение Крымского рескома Компартии Украины, заявляют в КПУ. Прибывшие на место происшествия службы МЧС потушили пожар, милиция ведёт расследование произошедшего.

«Вандалы, из числа политических противников КПУ, оставили полуграмотные надписи на стенах здания, а окна и дверь забросали бутылками с “коктейлем Молотова”, такими же, какие используют радикалы в Киеве на Майдане. Прибывшие на место происшествия службы МЧС потушили пожар, милиция ведёт расследование произошедшего», – говорится в сообщении Крымского республиканского комитета Компартии (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 29.01).

ВО «Свобода» сообщает, что 28 января неизвестные разгромили днепропетровский офис партии, а в квартире пресс-секретаря Сичеславской (Днепропетровской) городской организации ВО «Свобода» М. Мороз проходит обыск. В постановлении суда указано, что девушка

причастна к подготовке теракта (ЛІГАБізнесІнформ (<http://news.liga.net/articles/politics>). – 2014. – 29.01).

Президент США Б. Обама в своем ежегодном обращении к американскому народу во время выступления в Конгрессе США 28 января не обошел вниманием борьбу за демократию в Украине.

Как сообщает медиапортал украинской диаспоры Vidia, говоря о международной политике в своем докладе «О состоянии дел в государстве», Б. Обама выразил поддержку украинскому народу в его борьбе за установление демократии.

«Мы поддерживаем тех, кто готов тяжело работать на построение демократии. В Украине мы поддерживаем принцип, что все люди имеют право свободно и мирно выражать мысли и влиять на будущее своей страны», – сказал Б. Обама.

Как ранее сообщалось, вице-президент США Д. Байден призвал украинского лидера В. Януковича продолжить поиск компромиссов с оппозицией и незамедлительно подписать принятые Верховной Радой законы (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 29.01).

Мониторинговый комитет Парламентской ассамблеи Совета Европы (ПАСЕ) подготовил проект резолюции по поводу ситуации в Украине. В тексте решения, обнародованном на сайте ПА, комитет выразил обеспокоенность в связи с насилием с обеих сторон конфликта, осудил силовое противостояние, призвал к диалогу стороны для мирного урегулирования ситуации.

В случае, если проявления насилия не будут остановлены, ПАСЕ грозит лишиться права голоса делегацию из Украины на следующей сессии.

В проекте резолюции подчеркивается, что комитет ПАСЕ выражает глубокую обеспокоенность политическим кризисом в Украине после неожиданного решения властей отказаться от ассоциации с ЕС. Также комитет призывал власть воздержаться от попыток насильственного прекращения акции протеста и палаточного городка на Майдане, а демонстрантов – воздержаться от любых насильственных действий.

Напомним, ранее ПАСЕ пригрозила Киеву приостановкой полномочий украинской делегации в случае силового разгона Майдана (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 29.01).

Канцлер Німеччини А. Меркель, виступаючи в парламенті своєї країни зі щорічним зверненням, привітала той факт, що в Україні завдяки тискові демонстрантів стали можливі серйозні переговори між Президентом В. Януковичем й опозицією про необхідні політичні реформи, передає УНН з посиланням на радіо «Свобода».

За словами А. Меркель, Німеччина підтримує мирне вирішення конфлікту в Україні й законні вимоги української опозиції. При цьому, наголосила А. Меркель, з боку Європейського Союзу незмінним лишається те, що двері до підписання Угоди про асоціацію лишаються для України відчинені. Водночас, сказала вона, так само чинне й те, що в ЄС вважають за необхідне подолати підхід «або-або» у ставленні країн-учасниць «Східного партнерства» до Євросоюзу й до Росії.

Канцлер висловила переконання, що становище в Україні можна вирішити шляхом «терплячих переговорів» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 29.01).

Совет Федерации России 29 января принял заявление по ситуации в Украине, назвав происходящее в этой стране «хорошо организованной кампанией, направленной на дискредитацию и свержение легитимной власти».

Сенаторы заявили, что массовые беспорядки спровоцированы оппозицией и не имеют ничего общего с мирными акциями протеста. По мнению Совета Федерации, к человеческим жертвам и значительному числу пострадавших привело одобрение агрессивных действий теми, кто вывел людей на улицы.

Также сенаторы выразили недовольство национализмом, ксенофобией и попытками оппозиции противопоставить интересы одних регионов Украины другим. Выходом из сложившейся ситуации они видят «конструктивный диалог без ультиматумов и давления».

«Совет Федерации выражает уверенность, что братский украинский народ, руководство Украины найдут пути для восстановления спокойствия и порядка в стране», – отмечается в принятом заявлении. Об этом сообщает «РосБизнесКонсалтинг» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 29.01).

Саммит Евросоюз – Россия, прошедший в Брюсселе 28 января, стал самым коротким за всю историю аналогичных встреч. Это была первая встреча председателя Европейского совета Х. ван Ромпея и главы Еврокомиссии Ж. Баррозу с президентом России В. Путиным после отказа Украины в ноябре 2013 г. подписать Соглашение об ассоциации с ЕС.

Как заявил московский гость, «Украина не внесла никаких корректив в нашу повестку дня». По признанию В. Путина, речь об Украине шла в связи с обсуждением «Восточного партнерства». Эта программа ЕС для шести бывших советских республик – Азербайджана, Армении, Беларуси, Грузии, Молдовы и Украины – предусматривает их сближение с ЕС в процессе демократических и экономических преобразований.

То, что Брюссель также рассматривает кризис в Украине в более широком контексте, стало очевидно и из выступления председателя

Европейского совета Х. ван Ромпея. Слово «Украина» было произнесено лишь на третьей минуте его шестиминутной вступительной речи на итоговой пресс-конференции.

Х. ван Ромпей осудил насилие в Украине и выразил уверенность в том, что кризис в этой стране может быть решен только в результате диалога между властями, оппозицией и представителями гражданского общества. «Ответственность за него, – отметил глава Европейского совета, – лежит на властях страны».

Председатель Еврокомиссии Ж. Баррозу свое выступление начал с цитаты из Достоевского: «Много несчастий произошло на свете от недоумений и недосказанности». И, судя по выступлениям лидеров ЕС, политический кризис в Украине стал, в том числе, и следствием недопонимания между Брюсселем и Москвой по программе “Восточное партнерство”».

Потому Х. ван Ромпей вновь подчеркнул, что сотрудничество ЕС с Азербайджаном, Арменией, Беларусью, Грузией, Молдовой и Украиной ни в коем случае не ставит под угрозу отношения России с этими странами. Более того, Х. ван Ромпей заявил: «Я особо отметил преимущества “Восточного партнерства” для всех наших соседей на востоке, включая Россию». Этими преимуществами, которые создают новые возможности для бизнеса, глава Европейского совета считает стабильную экономику и надежную работу институтов государственной власти.

Москва до сих пор не верит заверениям Брюсселя. Чтобы снять разногласия, стороны договорились проводить консультации о последствиях программы «Восточное партнерство». Она, среди прочего, предусматривает заключение соглашений о зоне свободной торговли. Эти документы, по словам Х. ван Ромпея, ЕС намерен подписать с Грузией и Молдовой не позднее осени текущего года, сообщает Deutsche Welle (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 29.01).

Канада решила ограничить въезд ключевым украинским правительственным чиновникам в связи с насилием против участников Евромайдана. Об этом в своем Twitter сообщил министр Канады по делам иммиграции К. Александер. При этом он не называет фамилии чиновников, отметив, что власти Канады продолжают следить за развитием событий в Украине (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 29.01).

Президент должен четко понимать, кто будет на должности Премьера, чтобы согласовать отставку Н. Азарова. Такое мнение высказал политолог М. Погребинский.

«А. Яценюк отказался от этой предложенной должности. Почему отказался? Об этом, вероятно, лучше спросить у него самого. Но может быть как минимум два варианта. Первый – не хочет брать на себя ответственность

за ситуацию, которая сейчас сложилась в стране, тем более что он уже не контролирует Майдан. Ведь если соглашаться занять пост Премьера, то надо иметь поддержку Майдана, который не хочет давать уступок власти, сместить ее и перезагрузить. Но поддержки Майдана он не имеет, и это ставит под угрозу его дальнейшую политическую карьеру. Здесь возникает вторая причина – вероятно А. Яценюк планирует идти кандидатом на президентские выборы, а с разрушенной политической карьерой или на посту Премьера это будет очень сложно», – сказал М. Погребинский.

По мнению политолога, сейчас сложилась ситуация, когда формирование нового правительства может происходить в двух разных направлениях: или временное техническое, или оппозиционное. «Я считаю, что сегодня было бы правильно создать техническое правительство, которое должен возглавить политик, который не участвовал в противостоянии власти и оппозиции, не “засвечен” на митингах и не выступал с речами на Майдане. Такой политик может сформировать профессиональное временное правительство. Почему временное, потому что будет изменена политическая система и будет формироваться новое коалиционное правительство из парламентских фракций после избрания нового состава парламента. Но возможен и другой вариант – когда правительство возглавляет, формирует кто-то из оппозиции и берет на себя всю ответственность за дальнейшие события», – резюмировал политолог (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 28.01).

Персональный состав Кабинета Министров начнут обсуждать на следующей неделе. Оппозицию также приглашают к переговорам. Об этом заявил представитель Президента в парламенте, народный депутат от Партии регионов Ю. Мирошниченко, пишет *ubr.ua* (<http://ubr.ua/ukraine-and-world/power/sostav-kabinet-ministrov-nachnut-obsujdat-na-sledushei-nedele-276893>).

«Активное обсуждение начнется на следующей неделе, когда откроется очередная сессия Верховной Рады (4 февраля. – Ред.), – сказал Ю. Мирошниченко, слова которого приводит корреспондент «ЛІГАБізнесІнформ». Депутат отметил, что власть заинтересована в том, чтобы у нового правительства было доверие и легитимность, и Президент выслушает всех субъектов политического процесса, «не исключая оппозицию».

Он также подчеркнул, что новому правительству должны доверять как внутри страны, так и за ее пределами. «Будут консультации, персональный состав пока не обсуждается, но в ближайшее время, я думаю, он будет обсуждаться и с Партией регионов, и во фракциях большинства, и на уровне консультаций у Президента», – сказал он.

Депутат также отметил, что еще рано говорить о формате нового правительства: будет ли это коалиционное правительство 50 на 50, техническое правительство или Кабмин, сформированный из представителей

власти и нескольких оппозиционеров. «У нас нет официальной реакции со стороны политических сил, представляющих оппозицию относительно готовности разделить ответственность за положение дел в стране... Предложения Президента заключались в том, что он предложил и УДАРу, и “Батьківщині”, и другим политическим силам взять на себя часть ответственности за положение дел в стране и стать участниками формирования этого правительства», – сказал он (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2014. – 29.01).

Министерство иностранных дел Молдовы назвало неприемлемыми новые условия Украины по пересечению границы. Молдавские власти подтверждают, что въезд в Украину для граждан Молдовы требует предъявления наличия не менее 400 евро, заявила министр иностранных дел Н. Герман, сообщает Moldnews.

По словам Н. Герман, новые меры пересечения границы, принятые Украиной «неприемлемы», и Кишинев допускает со своей стороны «адекватный ответ», однако на данный момент молдаванам придется въезжать в Украину согласно новым правилам (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 29.01).

ЕКОНОМІКА

В Госкомстате Украины состоялся брифинг первого заместителя председателя Государственной службы статистики В. Пищейко, посвященный итогам социально-экономического развития Украины за 2013 г.

В. Пищейко, в частности, сообщил, что в 2013 г. индекс потребительских цен (индекс инфляции) (декабрь к декабрю 2012 г.) составил 100,5 %, что является самым низким показателем за годы статнаблюдений, кроме дефляционных 2002 и 2012 г.

Индекс цен производителей промышленной продукции 2013 г. составлял 101,7 %. При этом в добывающей промышленности и разработке карьеров цены возросли на 5,8 %, поставке электроэнергии, газа и кондиционированного воздуха – на 5,2 %. Одновременно в перерабатывающей промышленности произошло снижение цен на 0,2 %.

По итогам 2013 г. выпуск продукции в промышленности сократился на 4,7 %. Одновременно увеличился выпуск продукции в таких отраслях перерабатывающей промышленности, как производство основных фармацевтических продуктов и фармацевтических препаратов (на 11,6 %) и изготовление изделий из древесины, бумаги и полиграфическая деятельность (на 2,6 %).

В сельском хозяйстве темп роста объемов производства по сравнению с

2012 г. составил 113,7 %, в т. ч. в сельскохозяйственных предприятиях – 120,7 %, в хозяйствах населения – 106,4 %. При этом наращены объемы производства как продукции животноводства (на 4,8 %), так и продукции растениеводства (на 18,1 %).

Объем внесенных с начала инвестирования в экономику Украины прямых иностранных инвестиций (акционерного капитала) на 1 октября 2013 г. составил 56,6 млрд дол. США, что на 2,3 % больше объемов инвестиций на начало 2013 г. и в расчете на душу населения составляет 1245,6 дол.

В январе – ноябре 2013 г. экспорт товаров составил 57,4 млрд дол. США, импорт – 70 млрд дол. К соответствующему периоду 2012 г. экспорт составил 90,8 %, импорт – 91,1 %. Отрицательное сальдо составило 12,6 млрд дол. (в январе – ноябре 2012 также отрицательное – 33,6 млрд дол.).

В розничной торговле объемы оборота за январь – декабрь 2013 г. возросли на 9,5 %.

Имеющийся доход, который может быть использован населением на приобретение товаров и услуг, в III квартале 2013 г. по сравнению с соответствующим периодом 2012 г. увеличился на 1,6 % и составил 303,6 млрд грн. Реальный располагаемый доход в III квартале 2013 г., определенный с учетом ценового фактора, увеличился на 1,9 % относительно соответствующего периода 2012 г.

Среднемесячная номинальная заработная плата штатного работника 2013 г. составляла 3265 грн, что в 2,7 раза выше уровня минимальной заработной платы. По сравнению с 2012 г. заработная плата увеличилась на 7,9 %.

Общая сумма задолженности по выплате заработной платы на 1 января 2014 г. составила 808,2 млн грн, что на 9,6 % меньше, чем на начало 2013 г. Уменьшение общего объема невыплаченной заработной платы произошло на всех видах предприятий.

Численность населения в Украине на 1 декабря 2013 г., по оценке, составила 45 439,8 тыс. человек. С начала года численность населения уменьшилась на 113,2 тыс. человек.

Уровень рождаемости уменьшился с 11,5 до 11,1 живорожденных в расчете на 1 тыс. населения, а смертность осталась на уровне соответствующего периода прошлого года – 14,5. Одновременно сохраняется тенденция к уменьшению уровня смертности детей в возрасте до одного года: с 8,6 умерших на 1 тыс. живорожденных в январе – ноябре 2012 г. до 7,9 в январе – ноябре 2013 г. (*Електронні Вісті (<http://elvisti.com>)*. – 2014. – 28.01).

Президент РФ В. Путин заявил, что Россия не будет пересматривать договоренности с Украиной по газу и кредитам, если к власти там придет оппозиция. Об этом президент России заявил на подведении итогов саммита Россия – Евросоюз в Брюсселе.

«У нас объем товарооборота увеличивается из года в год. Мы сотрудничаем в высокотехнологических областях. У нас создана отдельная программа по модернизации экономики», – отметил В. Путин, указав, что в этих условиях не видит выгодным пересмотр соглашений.

Россия и Евросоюз заинтересованы в стабильности стран, являющихся для них общими соседями, заявил в Брюсселе президент России В. Путин. Соответствующее заявление он сделал на пресс-конференции по итогам саммита ЕС – Россия. «Откровенно обменялись мнениями по тематике “Восточного партнерства”. Мы заинтересованы в стабильности и процветании стран, являющихся нашими общими соседями», – указал В. Путин. По его словам, эти государства стремятся активнее сотрудничать с ЕС, и одновременно сохранить с Россией тесные связи, которые исторически сложились ранее.

«Им надо, безусловно, в этом помогать. Но создавать новые разделительные линии – недопустимо. Нужно, наоборот, работать сообща над построением единой Европы», – призвал своих европейских партнеров В. Путин, комментируя украинский вопрос. Об этом сообщает «РосБизнесКонсалтинг» (*Електронні Вісті (<http://elvisti.com>)*). – 2014. – 29.01).

Фонд держмайна України має намір виставити на продаж майже 100 % акцій ПАТ «Сумхімпром» до кінця травня 2014 р. Відповідні терміни закріплені в наказі ФДМ № 221 від 24 січня 2014 р., передає «Інтерфакс-Україна».

Як повідомили в Group DF бізнесмена Д. Фірташа, група зацікавлена в придбанні «Сумхімпром». «Так, ми зацікавлені в придбанні цих активів, будемо вивчати умови, коли їх опублікують», – цитують у прес-службі керуючого директора Group DF Б. Краснянського.

Як повідомлялося з посиланням на главу ФДМ О. Рябченка, стартова ціна «Сумхімпрому» становитиме 405–406 млн грн. «Сумхімпром» спеціалізується на випуску двоокису титану, сірчаної кислоти, жовтих і червоних залізоокисних пігментів, складних мінеральних добрив і коагулянту для очищення води. Підприємство є в державній власності (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*). – 2014. – 28.01).

Фонд госимущества (ФГИ) Украины намерен в декабре 2014 г. выставить на приватизационный конкурс с открытым предложением цены по принципу аукциона 75,22 % ОАО «Турбоатом» (Харьков) и 50 % ПАО «Азовмаш» (Мариуполь Донецкой области).

Согласно обнародованному ФГИ плану-графику выставления на продажу объектов групп «В» и «Г» от 28 января, в декабре также планируется объявить конкурс по продаже 99,57 % ПАО «Одесский припортовый завод».

Как сообщалось, соответствующие предприятия внесены в перечень из 137 объектов групп «В» и «Г», запланированных к продаже в 2014 г., который фонд утвердил своим приказом 21 января.

В то же время ФГИ уточнял, что для приватизации ОПЗ, «Турбоатома» и «Азовмаша» необходимо принятие соответствующего решения Кабинета Министров. Кроме того, «Турбоатому» необходимо привести свою деятельность в соответствие с требованиями закона об акционерных обществах (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2014. – 29.01).

У бюджеті-2014 не передбачені кошти на оцінку державних земель, тому їх продаж у поточному році не розпочнеться. Про це під час брифінгу сказав голова Державного земельного агентства С. Тимченко, передає кореспондент УНН.

«У 2014 р. про роботу з купівлі земель або про передачу державних земель не йдеться. Можна передати тільки ту землю, яка була проінвентаризована, але для цього її ще треба оцінити. Оцінка 1 га землі – це 30 грн. На 2014 р. такі гроші бюджетом не передбачені», – повідомив С. Тимченко.

Він також повідомив, що на сьогодні проінвентаризовано 1,6 млн га. Усього ж, за його словами, держземель понад 10,5 млн га.

С. Тимченко також зауважив, що інвентаризація та оцінка земель триватиме не один рік.

Він також додав, що сьогодні немає жодних дій щодо створення земельного банку, адже ще не закінчена юридична робота щодо прийняття потрібних законів.

Нагадаємо, наприкінці минулого року голова Державного земельного агентства С. Тимченко заявив, що вважає одним зі своїх найближчих завдань скасування плати за державну реєстрацію земельних ділянок (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua)*. – 2014. – 29.01).

Эксперты оценили объем украинского аэрокосмического рынка в 400 млрд дол. Об этом говорится в Информационно-аналитическом бюллетене КМУ.

Отмечается также, что «к 2030 г. он может увеличиться до 1,5 трлн дол. США». Одним из механизмов достижения вышеуказанных результатов является сотрудничество с Россией. Сейчас в сфере исследования и использования космического пространства в мирных целях Украина и Россия договорились о реализации Программы сотрудничества на 2012–2016 годы. Главную задачу эксперты видят в объединении космического научно-технического потенциала и его синхронизации в глобальном космическом рынке.

Напомним, в ВР рассматривают возможность увеличения финансирования космической отрасли во время ближайшего пересмотра

бюджета (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 29.01).

С 28 января российские таможенники стали более тщательно досматривать все товары из Украины. Аналогичные меры контроля уже применялись Россией во время «торговой войны» в августе 2013 г.

По неофициальной информации Ассоциации международных автомобильных перевозчиков (АсМАП), произошли изменения при прохождении процедур таможенного контроля и оформления товаров, ввозимых на территорию Российской Федерации из Украины.

Так, по данным АсМАП, с 28 января 2014 г. российские таможенники ввели дополнительные меры контроля по отношению к украинской продукции. Среди них направление транспортных средств с товаром на территорию складов временного хранения для проведения таможенного досмотра, проведение 100 % таможенного досмотра с полной выгрузкой товаров, отправка документов, подтверждающих таможенную стоимость товара и сертификата происхождения (СТ-1) в Центральное таможенное управление (Москва). Кроме того, таможенные органы требуют от экспортеров внесения полной гарантии/обеспечения уплаты таможенных сборов и платежей в полном объеме, без учета тарифных преференций, на время проверки документов.

Как отмечают в ассоциации, проведение таможенного оформления товара, с учетом вышесказанного, может длиться до 10–15 рабочих дней.

Информацию о проблемах на украинско-российской границе Delo.UA подтвердили сразу несколько украинских компаний с разных секторов экономики – металлургия и потребительские рынки.

Как предполагает источник ZN.UA в правительстве, остановка украинского экспорта в Россию может быть способом давления на олигархов, которым таким образом Кремль указывает на необходимость сохранения пророссийского вектора во внутриукраинских договоренностях (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2014. – 29.01).

Компанія Shell планує пробурити три свердловини на Юзівській площі (Харківська й Донецька області) у 2014 р. Про це повідомив міністр енергетики та вугільної промисловості України Е. Ставицький в ефірі телеканалу «Рада», передає УНН.

«У січні 2014 р. ми затвердили інвестиційну програму на цей рік. Сподіваємося, що до кінця року будуть пробурені перші три свердловини, так за програмою, і вже на початку 2015 р. отримаємо перший газ з цих свердловин», – сказав він.

Як повідомляв УНН, компанія Shell розпочне роботи на Юзівській площі в першому півріччі 2014 р.

Нагадаємо, у 2012 р. Україна визначила компанію Shell переможцем конкурсу на розробку Юзівської площі (Харківська й Донецька області,

прогнозні ресурси – 4,05 трлн куб. м газу, інвестиції на етапі вивчення – 1,6 млрд грн і 30 млрд грн – на промислову розробку) (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 29.01).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Міжнародне рейтингове агентство Standard&Poors знизило довгострокові й короткострокові суверенні кредитні рейтинги України в іноземній валюті «В-/В» до рівня «ССС+/С», погіршивши прогноз з них зі «стабільного» до «негативного». Про це пише «Інтерфакс-Україна».

«На наш погляд, політична нестабільність в Україні значно загострилася. Тепер ми оцінюємо Україну за нашими критеріями як “проблемне громадянське суспільство з ослабленими політичними інститутами”, що зменшує можливості уряду підтримувати своєчасне обслуговування боргу», – пояснює S&P своє рішення.

Водночас агентство підтвердило довгострокові й короткострокові суверенні рейтинги України в національній валюті на рівні «В-/В» (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 28.01).

Украина в 2014 г. должна выплатить Международному валютному фонду (МВФ) SDR2,418 млрд, или 3,72 млрд дол. по действующему курсу, из которых 1,025 млрд дол. – в период с 30 января по 12 февраля. Соответствующий график платежей фонд обнародовал на своем сайте.

Согласно ему, следующий пик платежей в 1,022 млрд дол. приходится на временной отрезок с 30 апреля по 12 мая.

Помимо того, в конце июля – начале августа Киеву предстоит заплатить МВФ 0,658 млрд дол.

Как ранее уточняло украинское правительство в проспекте эмиссии еврооблигаций, в текущем году основная тяжесть выплат (около 72 %) фонду ложится на правительство.

МВФ также сообщает, что в отсутствие новых программ финансового сотрудничества в 2015 г. платежи Украины снизятся в 2,5 раза – до SDR 0,977 млрд (1,504 млрд дол.), в том числе проценты – с 42,6 млн дол. до 13,4 млн дол., а в последующие три года упадут до SDR 1,7–1,91 млн в год.

Как сообщалось, наибольшее финансирование в размере SDR 7 млрд Украина получила от фонда в рамках программы stand by, открытой в кризисном ноябре 2008 г. при правительстве Ю. Тимошенко. Общий объем программы составлял SDR 11 млрд, однако не был выбран из-за нарушения украинской стороной условий предоставления помощи.

Открытая летом 2010 г. после прихода к власти Президента

В. Януковича и Премьера Н. Азарова новая 29-месячная программа МВФ stand-by предполагала выделение Украине SDR 10 млрд. Однако страна получила только два транша на SDR 2,25 млрд, а затем финансирование было приостановлено из-за нежелания Киева выполнять предварительные договоренности с фондом.

После истечения программы stand-by власти Украины пыталась вести переговоры с МВФ о новом соглашении, однако вновь не сошлись в условиях сотрудничества. В результате Украина договорилась о двухлетнем кредите России на 15 млрд дол., из которых в декабре прошлого года было получено 3 млрд дол. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 29.01).

Кадровые агентства ожидают сокращения рабочих мест.

Темпы роста рынка труда в 2014 г. замедлятся, что приведет к сокращению количества вакансий на 10 %, ожидают в кадровом холдинге «Анкор». Исключением могут стать лишь IT-сфера и фармацевтический рынок, где работодатели все еще заинтересованы в наборе персонала. Эксперты отмечают, что для активизации рынка труда необходимо стимулировать развитие бизнеса, снижая налоговое и административное давление, пишет «Коммерсант-Украина» в статье «Невелик труд».

Кадровый холдинг «Анкор» обнародовал отчет о состоянии рынка труда Украины в 2013 г. и прогноз на нынешний год. Темпы роста занятости, как и предыдущие несколько лет, продолжат свое снижение. Это приведет к уменьшению общего количества вакансий компаний на 7–10 %. Хотя есть сферы деятельности, где кадровый потенциал будет расширяться и в 2014 г. В первую очередь речь идет об IT-рынке, где при незначительном росте зарплат наем сотрудников увеличился на 15–20 %. По предварительным данным холдинга, такая же динамика сохранится в этом году. Достаточно вакансий наблюдалось в фармацевтическом секторе во втором полугодии и в течение года – в аграрном и нефтегазовом секторах. В сельском хозяйстве приток инвестиций смог обеспечить среднее увеличение зарплат на 10–15 %. Активными работодателями в 2013 г. в финансовой сфере стали банки, развивающие работу с физлицами.

Спрос на рабочую силу в этих секторах сохранится.

Этот год не будет позитивным для наемных сотрудников. «Прогноз правительства по уровню безработицы (7,1–7,4 %) слишком оптимистический. Он скорее для статистики, – говорит директор департамента развития социального страхования Федерации работодателей Ю. Кузовой. – Увеличения количества рабочих мест не будет, откуда им взяться?» Согласно отчету кадрового агентства Hudson, если в 2013 г. 51 % работодателей не пересматривали численность персонала, а об увеличении штата говорили 43 % респондентов, то в 2014 г. ситуация может измениться. 32 % участников исследования заявляют об оптимизации числа сотрудников, ведь 2014 г. не обещает заметного оживления экономики. «Об увеличении

количества рабочих мест речь не идет. Главное, чтобы не было массовых увольнений, для чего будут практиковать введение неполного рабочего дня, неполной недели, чтобы сократить расходы», – отмечает генеральный директор рекрутингового агентства «Гелиос» В. Погорелая.

В холдинге «Анкор» не ожидают активизации рынка труда в крупных экономических центрах, таких как Днепропетровск, Донецк, Львов, Одесса. Доходы киевлян в первой половине 2014 г. останутся на уровне прошлого года – 5 тыс. грн. По данным исследования Hudson Global 2013, 31 % кандидатов на вакансию в первую очередь обращают внимание на уровень зарплаты, а в компаниях не готовы значительно ее повышать. По словам директора холдинга в Украине Ю. Перча, ценные специалисты, как и в 2013 г., будут выезжать на работу или постоянное место жительства в Германию, Грузию, Канаду, Польшу, Россию, Чехию. «Россия близко, она экономически стабильна, в Сибири можно много денег заработать. Да и в Беларуси ситуация лучше, чем у нас», – говорит В. Погорелая.

Эксперты прогнозируют, что в ближайшие несколько лет будет слабый рост рынка труда из-за отсутствия инвестиций в расширение производства. Предложенные Кабинетом Министров в законе о занятости льготы по уплате ЕСВ при создании новых рабочих мест, по словам Ю. Кузового, не интересны работодателям и не являются стимулом для трудоустройства граждан (*Непряхина Н. Кадровые агентства ожидают сокращения рабочих мест // Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 29.01*).

Через політичне протистояння Україна втратила більшість можливостей щодо отримання прямих іноземних інвестицій у 2014 р. щонайменше на півроку. Таку думку на прес-конференції висловив економічний експерт О. Устенко, передає кореспондент УНН.

«Незважаючи на те політичне протистояння, яке наразі існує в країні, вона буде отримувати прямі іноземні інвестиції», – сказав О. Устенко.

Водночас він зазначив, що політична ситуація в Україні істотно погіршила прогнози щодо можливості отримання країною іноземних інвестицій. «Якщо раніше прогноз, який ми склали, був десь на рівні 4–5 млрд дол., то зараз я не уявляю, як ми зможемо підняти відмітку набагато вище ніж 2 млрд дол. Тобто кілька тижнів протистояння різко знизило наші можливі надходження валюти в країну протягом 2014 р.», – зазначив О. Устенко.

Він також зазначив, що в країнах, де існує політична нестабільність, інвестори зазвичай ставлять свої гроші на лист очікування. «У цьому випадку це вже відбулося в Україні і не варто думати, що протягом двох-трьох тижнів, якщо політичне протистояння припиниться, надійдуть інвестиції. Ні, ми їх безрезультатно втратили. Протягом щонайменше найближчі півроку багато хто буде боятися інвестувати сюди гроші», – сказав експерт.

Нагадаємо, наприкінці грудня 2013 р. йшлося про те, що рейтинги України ростуть (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). –*

2014. – 29.01).

В своей речи в Конгрессе США Президент Б. Обама главное внимание посвятил внутренним экономическим и политическим проблемам Америки. Он изложил ряд предложений, направленных на то, чтобы улучшить экономику страны и уменьшить рост уровня безработицы. «Я верю, что этот год может стать годом прорыва для Америки».

«Впервые за последние десять лет бизнес-лидеры во всем мире заявили, что Китай уже не является лучшей страной для инвестиций. Теперь это – Америка», – сказал Б. Обама (*Электронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 29.01).

Торговый дефицит Японии в 2013 г. впервые в истории достиг рекордных \$112 млрд. Как сообщает министерство финансов страны, только в декабре дефицит был в два раза больше, чем за год до этого – в декабре 2012 г.

Несмотря на то, что японский экспорт растет, ослабление японской валюты приводит к тому, что импорт в сравнении получается дороже. Об этом сообщает ВВС (*Электронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 28.01).

Во Франции безработица достигла рекордного уровня, так как число граждан, ищущих работу, достигло 3,3 млн человек.

В декабре количество безработных возросло на 10,200 человек, что ставит крест на обещании президента страны Ф. Олланда снизить безработицу к концу года.

На данный момент уровень безработицы составляет 11,1 %, в 2013 г. число безработных увеличилось на 5,7 %, в декабре показатель возрос на 0,3 %.

Во время своего визита в Турцию, в преддверии выхода официальных данных, Ф. Олланд заявил: «Стабильности, которой мы достигли, недостаточно».

При Ф. Олланде, чей рейтинг упал до рекордно низкого уровня, безработица только возросла, хотя ее снижение было в 2013 г. одним из основных приоритетов политики президента.

Министерство труда Франции сообщило, что темпы роста безработицы снижаются, так как в 2013 г. число безработных увеличилось на 177,8 тыс. против 283,8 тыс. годом ранее.

Тем не менее, Э. Хайер из аналитического центра OFCE выразил уверенность, что данное улучшение достигнуто за счет государственных субсидий, а не за счет общего оздоровления экономической ситуации (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 29.01).

Госдолг Беларуси в 2013 г. увеличился на 19,6 % (на 25,3 трлн белорусских р.) и на 1 января 2014 г. составил 154 трлн белорусских р., сообщает Министерство финансов Беларуси.

Внешний госдолг Беларуси в прошлом году увеличился на 433,1 млн дол. (+3,6 %) и на 1 января 2014 г. составил 12,4 млрд дол.

В 2013 г. Беларусь привлекла внешние госзаймы на 2 млрд 429,6 млн дол., в том числе кредит от ЕврАзЭС на 880 млн дол., кредит от России на 435,6 млн дол. для строительства АЭС, кредиты от банков Китая на 533,3 млн дол.

Кроме того, в прошлом году Беларусь привлекла кредит от ВТБ на 440 млн дол. и кредит от МБРР на 140,7 млн дол.

На погашение внешнего госдолга Беларусь в прошлом году направила 1 млрд 995,8 млн дол., в том числе на выплаты МВФ по кредиту stand-by – 1 млрд 646,9 млн дол., на выплаты России – 150 млн дол., на выплаты Банку экономического и социального развития Венесуэлы – 99,5 млн дол., на выплаты банкам Китая – 87,2 млн дол., на прочие внешние выплаты – 12,2 млн дол.

Внутренний госдолг Беларуси на 1 января 2014 г. составил 35,7 трлн белорусских р., увеличившись в 2013 г. на 9,8 трлн белорусских р. (+38,1 %).

В 2014 г. Беларусь обязана погасить 2,432 млрд дол. по внешнему госдолгу (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 29.01).